

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	890
Land:	Iran
Kilde:	Landinfo
Titel:	Temanotat. Iran. Mojahedin-e Khalq Organization (MKO)
Udgivet:	12. april 2021
Optaget på baggrundsmaterialet:	27. april 2021

LANDINFO
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Iran

Mojahedin-e Khalq Organization (MKO)

12. april 2021

[Redacted content]

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

The Mojahedin-e Khalq Organization (MKO) is a left-wing opposition group established in 1965, that has been fighting the Iranian Islamic Republic since shortly after the revolution. Much of their struggle has been conducted from exile. The group has undergone significant changes, both in terms of organization and strategic approach, but has stuck to its main goal of regime change in Iran. Until the early 2000s, the group carried out a series of armed attacks in Iran – after 1986 from its base in Iraq. In recent years, however, MKO seems to have concentrated its efforts on influencing public opinion and on gaining international support as a viable alternative to the current regime. The organization runs comprehensive PR and lobbying campaigns, including through its political alias The National Council of Resistance of Iran (NCRI).

Although the MKO claims to represent the Iranian people and emphasize their role in popular riots in recent years, there is little indication that they have significant support in Iran. The Iranian regime views the MKO as a terrorist organization and accuses them of instigating protests in cooperation with foreign powers. Consequently, those suspected of having links to the group, including family members, risk severe reactions.

Sammendrag

Mojahedin-e Khalq Organization (MKO) er en venstreorientert opposisjonsgruppe som ble etablert i 1965, og som har kjempet mot den iranske islamske republikken siden kort tid etter revolusjonen. Store deler av motstandskampen har foregått fra eksil, under svært skiftende rammebetingelser. Bevegelsen har gjennomgått betydelige endringer, både på det organisatoriske og strategiske planet, men har stått fast ved målet om et regimeskifte i Iran. Frem til tidlig 2000-tall hadde gruppen en væpnet strategi, og gjennomførte en rekke angrep i Iran – etter 1986 fra sitt tilholdssted i Irak. De senere årene synes MKO å ha konsentrert innsatsen mot å påvirke opinionen og å vinne internasjonal oppslutning som et reelt alternativ til det nåværende regimet. Organisasjonen driver en vidtfavnende PR- og lobbykampanje, blant annet gjennom sitt politiske alias National Council of Resistance of Iran (NCRI).

Det er lite som tyder på at MKO har betydelig oppslutning i Iran. Selv hevder de imidlertid å være en representant for det iranske folk, og fremhever sin rolle i folkelige opptøyer de senere årene. Det iranske regimet ser på MKO som en terrororganisasjon og erkefiende, og beskylder dem for å stå bak protestbølger i samarbeid med fremmede makter. Personer som mistenkes å ha tilknytning til gruppen, inkludert familiemedlemmer, risikerer kraftige reaksjoner.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Kildegrunnlag	6
2 MKOs historie og utvikling	7
2.1 Etablert i opposisjon til sjahens regime i 1965	7
2.2 Væpnet motstandskamp og straffereaksjoner på 1970-tallet	8
2.3 Etter den islamske revolusjonen – MKO drives gradvis i eksil	8
2.4 Fra 1985: Organisatoriske endringer og skjebnesvangre veivalg	10
2.5 1990- og 2000-tallet – MKO betegnes som terrororganisasjon	12
2.6 Nye rammebetingelser i Irak etter mars 2003 og igjen i 2009	13
2.7 Tilhold i Albania fra 2013	14
3 Organisasjon og medlemskap	15
3.1 Maryam Rajavi – synlig leder siden 2003	15
3.2 En organisasjon med flere navn og aliaser	15
3.3 Organisasjonens karakter	16
3.3.1 Krav til selvoppofrelse og underkastelse	17
3.3.2 Martyrdøden har en sentral rolle	19
3.3.3 Rekruttering på falske premisser	19
3.3.4 MKO er i liten grad åpne om interne forhold i organisasjonen	20
3.3.5 Hierarkisk og militaristisk struktur	20
3.3.6 Den feministiske profilen	21
4 Oppslutning	21
4.1 MKO er primært en eksilorganisasjon	21
4.2 Utvikling i medlemstallene	23
5 Politisk plattform og målsetting	23
6 Strategi og aktiviteter	25
6.1 Massemønstringer og lobbykampanjer mot Vesten	26
6.2 Presenterer etterretning om regimets hensikter	27
6.3 Digital «krigføring» og propaganda fra leiren i Albania	27
6.4 Aktiviteter i Iran i nyere tid	27
6.4.1 Påstander om at MKO har hatt en viktig rolle i protestbølger	28
7 Reaksjoner mot påstått MKO-tilknytning i Iran	30
7.1 Hva blir antatte sympatisører tiltalt for?	31
7.2 Reaksjoner mot familiemedlemmer	31
7.2.1 Saker der kontakt med familiemedlemmer i MKO er en faktor	31
7.2.2 Aksjoner mot minneseremonier for falne MKO-medlemmer	33
7.2.3 Andre reaksjoner mot familiemedlemmer	33
8 Iranske aksjoner mot MKO utenfor Iran	34
9 Referanser	37

1 Innledning

Dette temanotatet belyser den venstreorienterte gruppen Mojahedin-e Khalq Organization (MKO), som er en av de eldste iranske motstandsbevegelsene som fortsatt er aktive i dag. MKO har kjempet mot både sjahens regime og den nåværende islamske republikken, og har en militant historie. De siste 30–40 årene har organisasjonen i hovedsak drevet motstandskampen fra eksil, under svært skiftende rammebetingelser. Bevegelsen har gjennomgått store endringer, men likevel beholdt en markant profil som det islamske regimets erkefiende.

Navnet Mojahedin-e Khalq betyr «folkets hellige krigere», og på engelsk går organisasjonen under navnet People's Mojahedin of Iran (PMOI). På norsk omtales gruppen som Folkets Mojahedin. Forkortelsen MEK er også mye brukt.

Den første delen av dette notatet vier relativt stor plass til MKOs komplekse historie og utvikling. Dette er viktig bakgrunnsinformasjon for å forstå gruppens posisjon og oppslutning i dag, og utviklingen er presentert som en tidslinje. De neste kapitlene ser på MKOs kjennetegn som organisasjon, hva som kreves av medlemmer, og hvilken oppslutning bevegelsen har. Derne er temaet politisk plattform og målsetting, og hvordan organisasjonen opererer for å oppnå dette målet, både i og utenfor Iran. Avslutningsvis belyser notatet reaksjoner mot personer som mistenkes å ha tilknytning til MKO, og/eller er slektninger av medlemmer, samt myndighetsaksjoner mot organisasjonen utenfor Iran.

1.1 Kildegrunnlag

Det finnes svært mye skriftlig informasjon om MKO, og notatet bygger nesten utelukkende på åpent kildemateriale. I en årrekke har organisasjonen drevet en aktiv lobbykampanje overfor potensielle støttespillere i Vesten, noe som har fått bred og kritisk mediedekning. MKO har trolig også tiltrukket seg en del oppmerksomhet og interesse på grunn av sin kontroversielle historie og hemmelighetsfulle indre karakter.

Samtidig finnes det en hel del propagandapreget informasjon, både fra MKO og deres støttespillere, og fra det iranske regimet. Det er viktig å være oppmerksom på at mye er skrevet med den hensikt å undergrave MKOs legitimitet, eller på den annen side, demonisere deres motstandere (Bakke 2007, s. 12). Likeledes er det vanskelig å danne seg et klart bilde av organisasjonens aktiviteter i Iran i dag, fordi det er få uttalelser fra andre kilder enn aktørene selv om dette.

MKO har en svært synlig offentlig profil, men er ikke en transparent organisasjon. Hva som er MKOs indre karakter, er et omstridt spørsmål. Det har derfor vært viktig å bygge fremstillingen av denne tematikken på mest mulig uavhengig informasjon. Opplysningene om indre forhold i MKO baserer seg dels på avhopperes beretninger til menneskerettighetsorganisasjoner og vestlige medier, og dels på ulike kilders observasjoner i MKOs leire i Irak:

- I 2005 publiserte Human Rights Watch rapporten «No Exit. Human Rights Abuses Inside the MKO Camps», basert på samtaler med tolv tidligere MKO-medlemmer som da oppholdt seg i europeiske land (HRW 2005).
- En lang rekke medier har intervjuet avhoppere som befinner seg i Europa – for eksempel The Guardian (Merat 2018), New York Times (Kingsley 2019), BBC News (Pressly & Kasapi 2019), The Intercept (Hussain & Cole 2020b) og Dagens Næringsliv (Engdal 2019a & b).
- FN-operasjonen i Irak, UNAMI, hadde tilgang til leirene i Irak etter at Saddam Husseins regime ble styrtet i 2003. UNAMI hadde en monitorerings- og meglerrolle, og har rapportert om hva de observerte i menneskerettighetsrapporter for Irak (UNAMI 2013, 2011 og 2009).
- På bestilling fra den amerikanske regjeringen, utarbeidet tenketanken RAND Corporations en rapport om MKO i 2009. Rapporten bygger på intervjuer i MKOs leir Camp Ashraf i Irak (Goulka et al. 2009).
- New York Times fikk i 2003 og 2020 tillatelse til å besøke MKOs leire i henholdsvis Irak (Rubin 2003) og Albania (Kingsley 2020).

Notatet bygger også på en masteroppgave fra 2007 – «The Iranian Mojahedin's Struggle for Legitimacy» – som er skrevet av Lina Aarseth Bakke ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk ved Universitetet i Oslo. Oppgaven gir en grundig innføring i MKOs historie og utvikling,¹ og analyserer organisasjonens strategi for å oppnå legitimitet i Vesten. Landinfo mener at deler av denne analysen fortsatt er dekkende for hvordan organisasjonen opererer i dag.

2 MKOs historie og utvikling

2.1 Etablert i opposisjon til sjahens regime i 1965

MKO ble stiftet i 1965 som en marxist-islamistisk studentmilits i opposisjon til sjahen og hans støttespillere i Vesten, blant annet i USA (Merat 2018; Masters 2014). Gruppen hadde sine røtter i det nasjonalistiske partiet The Liberal Movement of Iran (LMI).² Etter et blodig studentopprør mot sjahen i 1963 splittet LMI, og tre unge medlemmer opprettet en diskusjonsgruppe som søkte nye måter

¹ I fremstillingen av MKOs historie bygger Bakke hovedsakelig på Ervand Abrahamians bok «Radical Islam: The Iranian Mojahedin» fra 1989, som er anerkjent av det internasjonale akademiske samfunnet (Bakke 2007, s. 9-10, 12).

² LMI var dannet av tilhengere av Mohammed Mossadeq, som var statsminister fra 1951 til 1953 (SNL 2020).

å bekjempe regimet på.³ Deres første møte i september 1965 regnes som opprinnelsen til MKO. En av de tolv medlemmene av sentralkomiteen som ble etablert i 1968, var Massoud Rajavi, som etter hvert ble MKOs leder (Bakke 2007, s. 16).

Med beslutning om å gå til væpnet kamp for å styrte regimet, trakk MKO til seg flere medlemmer, men holdt sin eksistens hemmelig. Det ideologiske fundamentet var en radikal tolkning av sjiaislam, med en blanding av utvalgte islamske læresetninger, marxisme og feminisme. Medlemmene mente den sanne essensen av koranen var «total likhet», både mellom ledere og folket og mellom kjønnene, og de søkte et klasseløst samfunn (Bakke 2007, s. 16; Masters 2014).

2.2 Væpnet motstandskamp og straffereaksjoner på 1970-tallet

På 1970-tallet førte MKO an i motstandskampen mot sjahen og fikk støtte i befolkningen. Med en geriljalignende taktikk utførte MKO en rekke angrep og attentater mot både regimet og amerikanske mål i Iran (Engdal 2019a; Bakke 2007, s. 18). De skal ha drept mange av sjahens politistyrker i tillegg til seks amerikanere som oppholdt seg i Iran (Merat 2018; Masters 2014).⁴

Aksjonene ble møtt med kraftige reaksjoner. Under masserettsakene i 1972 ble 69 MKO-medlemmer tiltalt for terrorhandlinger, og mange ble dømt til døden eller livstid i fengsel. Rajavi fikk omgjort sin dødsstraff til en livstidsdom, mens de tre grunnleggerne av bevegelsen ble henrettet. I månedene før revolusjonen løslatte sjahen hundrevis av politiske fanger for å stilne protestene, deriblant flere MKO-medlemmer og -sympatisører. Rajavi ble løslatt tre uker før revolusjonen (Bakke 2007, s. 18-20; Masters 2014).⁵

2.3 Etter den islamske revolusjonen – MKO drives gradvis i eksil

MKO inngikk i alliansen av religiøse, liberale og venstreradikale krefter som veltet sjahens regime i 1979. Gruppen spilte blant annet en viktig rolle i å mobilisere urbane, utdannede iranere, og bidro til å forsterke den politiske uroen som til slutt drev sjahen fra makten. Det var også MKO som stod for mye av kampene som nøytraliserte politiet og hæren (Keshavarzian 2005; Merat 2018; Berman 2019).

³ De tre grunnleggerne av bevegelsen var Mohammad Hanifnezhad, Said Mohsen og Ali-Asghar Badizadegan (Bakke 2007, s. 15).

⁴ De drepte amerikanerne var tre militære offiserer og tre sivile ingeniører (Goulka et al. 2009, s. xi).

⁵ I 1975 splittet MKO; en rendyrket marxistisk-leninistisk gruppe brøt ut og ble kjent under navnet *Peykar*. Ved starten på 1980-tallet var ikke Peykar lenger ansett som aktiv (Wikipedia 2021b; Bakke 2007, s. 19).

Kom i konflikt med Khomeini og ble forbudt i 1981

I de innledende månedene av revolusjonen forsøkte MKO å samarbeide med ayatollah Khomeini, for å sikre seg innflytelse og posisjon i det nye Iran (Bakke 2007, s. 21).⁶ Etter kort tid kom de imidlertid i konflikt med Khomeini, som så på bevegelsen som en trussel mot planen om å gjøre Iran til en pretestyrt islamsk republikk (Merat 2018). Rett før presidentvalget i 1980 trosset MKO Khomeini åpent for første gang, ved å nekte å delta i folkeavstemningen for den nye grunnloven. Khomeini svarte med å stryke Massoud Rajavis kandidatur fra presidentvalget (Bakke 2007, s. 21).

MKO's mer moderne politiske tilnærming appellerte imidlertid til en bred del av befolkningen,⁷ og i løpet av kort tid ble gruppen den største opposisjonsbevegelsen i Iran (Bakke 2007, s. 21; Goulka et al. 2009, s. 4, 67). Khomeini på sin side gikk hardt frem for å konsolidere makten som øverste leder, og brukte både sikkerhetstjenestene, domstolene og media for å knuse MKO og kvele bevegelsens politiske støtte (Merat 2018). Medlemmene ble stemplet som hyklere (*monafeghin*) og vantroe (*kafer*), og i januar 1981 ble organisasjonen forbudt (Bakke 2007, s. 21; Wikipedia 2021a).

Demonstrasjoner og aksjoner tidlig på 1980-tallet

MKO klarte likevel å slå tilbake. Den 20. juni 1981 mobiliserte de en halv million mennesker til et massivt opprør mot det nye regimet, med demonstrasjoner i flere byer. Målet skal ha vært å fremkalle en ny revolusjon (Merat 2018). Etter et raskt og svært voldelig tilbakeslag, hvor mange medlemmer ble arrestert eller drept, igangsatte MKO flere bombeangrep og attentater. Blant annet ble hovedkvarteret til regjeringspartiet (Islamic Republic Party) bombet 28. juni 1981, og rundt 70 høytstående tjenestemenn, regjerings- og parlamentsmedlemmer ble drept. I løpet av ett og et halvt år skal MKO ha stått bak 336 angrep og drept mer enn 200 ledere av den islamske republikken og 500 soldater i Revolusjongarden (Merat 2018; Wikipedia 2021a; Farhang 1990; Bakke 2007, s. 22, 29).⁸

Khomeini på sin side beordret pågripelser av flere tusen MKO-sympatisører. I første halvdel av 1980-tallet skal over 12 000 politiske dissidenter ha mistet livet i henrettelser og gatekamper, hvorav tre fjerdedeler skal ha vært tilknyttet MKO (Farhang 1990; Merat 2018). De kraftige reaksjonene drev de fleste gjenlevende medlemmene ut av landet disse årene, og store deler av MKOs ledelse fikk asyl i Frankrike allerede i 1981 (Engdal 2019a; Bakke 2007, s. 23).

⁶ Under gisseltakingen av den amerikanske ambassaden i Teheran fra november 1979 til januar 1980, bistod MKO med vakthold på stedet (Clark 2007, s. 95).

⁷ MKO hadde på denne tiden begynt å fremme ideer som demokrati og politisk pluralisme, like rettigheter for religiøse og etniske minoriteter, og kvinners rett til likebehandling (Bakke 2007, s. 20).

⁸ Blant de drepte var den nye presidenten (Mohammad-Ali Rajai), statsministeren (Mohammad Javad Bahonar) og lederen for justisvesenet (Muhammed Beheshti) (Wikipedia 2021a).

Rajavis første år i eksil – National Council of Resistance of Iran etableres

MKO bestemte seg for å fortsette den væpnede kampen fra utlandet, og klarte på nytt å reetablere og styrke seg (Bakke 2007, s. 23). Bevegelsen kunne bygge videre på en eksisterende og veldrevet eksilorganisasjon som hadde blitt etablert i Europa og USA et par år før revolusjonen (Singleton 2003, kap. 6). Samtidig etablerte MKO militære baser langs den irakiske siden av grensa mot Iran.⁹ De klarte å opprettholde mye av undergrunnsnettverket i Iran, hvor de fortsatt gjennomførte attentater og bakholdsangrep, og ble definert som regimets «fiende nummer én» (Bakke 2007, s. 23; Berman 2019).

Fra Paris kunngjorde Rajavi at han snart ville vende tilbake til Iran og erstatte den islamske republikken med en *demokratisk* islamsk republikk. Sammen med sin allierte, tidligere president Abol-Hassan Banisadr,¹⁰ dannet han National Council of Resistance of Iran (NCRI). NCRI skulle være et regjeringalternativ til Khomeinis regime, og var i starten en bred koalisjon av ulike iranske opposisjonsgrupper som oppholdt seg i eksil (Bakke 2007, s. 23–24).

2.4 Fra 1985: Organisatoriske endringer og skjebnesvangre veivalg

«Den ideologiske revolusjonen»

På 1980-tallet skal MKO ha endret karakter fra å være en massebevegelse til å bli en innadventt, kultlignende organisasjon, der lederne inntok en langt mer autoritær rolle (Bakke 2007, s. 24). Dette ble synlig i 1985, da Massoud Rajavi annonserte en «ideologisk revolusjon», utnevnte seg selv som ideologisk leder av MKO og giftet seg med Maryam Gahjr-Ozdanlou. Maryam var gift med Massouds høyre hånd, Mehdi Abrishamchi, og måtte først skille seg fra ham for å inngå det som ble betegnet som et «revolusjonært ekteskap». Rajavi hadde kort tid i forveien utpekt henne til delt leder av MKO for å gi kvinner lik innflytelse i organisasjonen. Ekteskapet og utnevnelsen skulle symbolisere en frigjøring av kvinner, og gjøre det mulig for de to lederne å jobbe tett på hverandre (Bakke 2007, s. 24–25, 63; Singleton 2003, kap. 7).

I tillegg til å gi MKO en feministisk forankring, endret den ideologiske revolusjonen selve ledelsesstrukturen i organisasjonen, som inntil da hadde vært styrt av en sentralkomité. Det har blitt hevdet at dette også var Massoud Rajavis hovedhensikt – nemlig å ta full kontroll over organisasjonen og etablere seg selv

⁹ Rajavi hadde på denne tiden opprettet forbindelser til den irakiske regjeringen, tilrettelagt av det kurdiske partiet KDP (Singleton 2003, kap. 3). I Landinfos temanotater er dette partiet omtalt som PDKI (Landinfo 2020).

¹⁰ Banisadr var den første presidenten i den islamske republikken, men også han ble raskt fiendtlig innstilt til Khomeini. I juni 1981 ble han avsatt etter å ha støttet MKOs masseprotest (Merat 2018).

og Maryam som ledere på livstid (Singleton 2003, kap. 7, 9; Goulka et al. 2009, s. 69).

Endringene ble møtt med en del motstand. Ekteskapsinngåelsen ble sett på som både uislamsk og merkelig – at dette kunne være relevant for kampen mot Khomeini, var langt fra åpenbart. Noen medlemmer forlot organisasjonen, tidligere allierte trakk seg unna, og MKO-celler inne i Iran skal ha fortsatt å styre organisasjonen som tidligere. For å hindre splittelse og konsolidere makten skal Rajavi derfor ha beordret alle gjenværende MKO-medlemmer ut av Iran (Singleton 2003, kap. 7, 9; Bakke 2007, s. 25).

Tilhold i Irak fra 1986

I 1986 ble Massoud Rajavi og et stort antall MKO-medlemmer utvist fra Frankrike.¹¹ Utvisningen skjedde mot slutten av Iran-Irak-krigen, og Saddam Husein grep muligheten til å bruke MKO i kampen mot Iran. Han bevæpnet og finansierte gruppen, og tilbød dem et landområde i Diyala-provinsen nordøst for Bagdad. Dette ble etter hvert til Camp Ashraf og flere omliggende leire, hvor MKO hadde sitt tilhold helt frem til 2012 (Merat 2018; Engdal 2019a).

Operasjon Evig Lys sommeren 1988

I 1987 ble MKOs militære gren National Liberation Army of Iran (NLA) dannet. MKO hevder NLA utførte mer enn 100 operasjoner mot det iranske regimets militære styrker under krigen mellom Iran og Irak (Bakke 2007, s. 26).¹²

Den største av disse var Operasjon Evig Lys, som fant sted i juli 1988. I det som skulle bli Rajavis endelige felttog mot Teheran og trigge en ny revolusjon, marsjerte 7000 NLA-soldater inn i Iran. Rajavi skal ha vært overbevist om at han hadde støtte i det iranske folket, og at de ville følge dem i fremrykkingen, men det skjedde ikke. I byen Kermanshah ble de stoppet av Revolusjongarden og tvunget til å trekke seg tilbake til den irakiske grensa. Operasjonen endte i en massakre og en katastrofe for organisasjonen – rundt 2000 MKO-soldater skal ha mistet livet (Engdal 2019a; Masters 2014; Merat 2018; HRW 2005, s. 11).

Fengselsmassakren i 1988

I siste halvdel av 1988 ble et sted mellom 4500-5000 politiske fanger utenomrettslig henrettet i Iran. Hendelsene er kjent som «fengselsmassakren», og er den største massehenrettelsen i den islamske republikkens historie. Flertallet av fangene skal ha vært MKO-sympatisører og -medlemmer, men det skal også ha

¹¹ Dette var del av en avtale mellom franske og iranske myndigheter for å løslate franske gisler som ble holdt av iranske grupper i Libanon (Masters 2014).

¹² De mest kjente er Operation *Aftab* / Shining Sun (mars 1988) og Operation *Cheleheragh* / Forty Lights (juni 1988) og Operation *Forooghe Javidan* / Eternal Light (juli 1988) (CORI 2009, s. 5–7).

vært andre venstreorienterte og personer tilknyttet kurdiske partier blant de henrettede (Landinfo 2013, s.1, 3; Merat 2018; Dyke 2020, s. 6).

Nye krav til medlemmers selvoppofrelse

Etter 1988 ble MKO mer isolert innenfor basen i Irak, under det som har blitt betegnet som «Rajavis paranoide ledelse» (Merat 2018). I sine taler antydte han at Operasjon Evig Lys hadde mislyktes fordi medlemmene ikke var dedikerte nok, men hadde latt seg distrahere av seksuelle interesser og sentimentale følelser om barn. I 1990 ble leiren kjønnssegregert, og det skal ha blitt innført forbud mot å gifte seg. De som allerede var gift, skal ha blitt tvunget til å skille seg og leve i sølibat. Barna deres ble samtidig sendt til MKO-tilhengere i Europa (Goulka et al. 2009, s. 68, 71; Engdal 2019b).¹³ Ved å frigjøre seg fra emosjonelle bånd på denne måten skulle medlemmene styrke sin «capacity for struggle» (HRW 2005, s. 12).

Bevegelsen mister støtte i befolkningen

Mot slutten av 1980-tallet var de aller fleste av MKOs medlemmer enten drept, fengslet eller i eksil. Bevegelsen skal også ha mistet støtten den hadde hatt blant vanlige iranere de første årene etter revolusjonen (Bakke 2007, s. 27). Etter å ha deltatt på irakisk side i krigen, ble MKO-medlemmene i stor grad ansett som forrædere (Merat 2018). Den islamske republikken fikk dermed enda et argument i kampanjen med å vende den iranske befolkningen mot MKO. Prestestyret beskyldte i tillegg gruppen for en rekke grusomme handlinger, som bombing av moskeer, skoler og sykehus, kynisk bruk av barn i voldelige demonstrasjoner og attentater mot vanlige innbyggere som hadde gitt uttrykk for støtte til regimet (Bakke 2007, s. 25).

2.5 1990- og 2000-tallet – MKO betegnes som terrororganisasjon

Fra sin base langs den iranske grensa i Irak, fortsatte MKO den væpnede kampen mot Iran gjennom 90- og begynnelsen av 2000-tallet. Gruppen aksjonerte mot høytstående tjenestemenn¹⁴ og regjeringsbygninger i Iran disse årene. Operasjon «Great Bahman» i februar 2000 var en serie med tolv angrep, hvor ett av dem var rettet mot lederkomplekset i Teheran som huset kontorene til øverste leder og presidenten. President Mohammad Khatamis palass skal også ha blitt angrepet (Bakke 2007, s. 28–29; Global Security u.å.; U.S. Department of State 2006).

I april 1992 viste MKO sin globale rekkevidde ved å angripe iranske utenriksstasjoner i ti land, inkludert den iranske misjonen til FN i New York (Masters 2014). Det blir også hevdet at MKO bistod Saddam Hussein i å slå ned

¹³ Da de var 18-19 år, skal mange av dem ha vendt tilbake til Irak for å fylle rekkene til den yngste MKO-generasjonen (Rubin 2003).

¹⁴ Direktøren for Irans fengselsvesen, Asadollah Lajevardi, og nestelederen for Irans generalstab, Ali Sayyad Shirazi, ble drept i 1998 og 1999.

på kurdiske og shiamuslimske opprøre i Irak i 1991 (Masters 2014; Rubin 2003). Selv avviser MKO dette (Boer & Zieck 2014, s. 16).

I 1997 ble MKO oppført på USAs liste over terrororganisasjoner, og i 2002 kom gruppen også med på EUs liste (Bakke 2007, s. 1; Masters 2014). Året etter ble i tillegg NCRI lagt til på den amerikanske listen, med den begrunnelse at den politiske organisasjonen opererte som en del av MKO (U.S. Department of State 2003; Goulka et al. 2009, s. 65, fotnote 30).

NCRI og MKO svarte på terrorbetegnelsen med en omfattende lobbykampanje rettet mot USA og Europa. De forsøkte å presentere seg som en legitim iransk opposisjon, blant annet ved å ta avstand fra bruk av vold i 2001. Samtidig skal rundt 20 iransk-amerikanske organisasjoner ha finansiert en aktiv lobbykampanje overfor amerikanske kongressmedlemmer for å få MKO fjernet fra listen (McGreal 2012). Da NCRI i 2002 avslørte Irans hemmelige atomanlegg i Natanz og Arak, skal bevegelsen ha opplevd en oppblomstring av politisk støtte (Goulka et al. 2009, s. 64–66; Iran Watch 2002).

I 2012 ble MKO fjernet fra USAs terrorliste. Den offisielle begrunnelsen var at gruppen ikke hadde begått terrorhandlinger det siste tiåret (Katzman 2018, s. 35; Shane 2012). Tre år tidligere ble MKO også fjernet fra EUs terrorliste (Goulka et al. 2009, s. 66).

2.6 Nye rammebetingelser i Irak etter mars 2003 og igjen i 2009

Etter at Saddam Husseins regime ble styrtet i mars 2003, endret rammebetingelsene seg i Irak. MKO inngikk en fredsavtale med den amerikanske hæren, som også avvæpnet gruppen, og sørget for at medlemmene holdt seg innenfor Camp Ashraf. Det amerikanske forsvarsdepartementet ga beboerne status som «beskyttede personer» i henhold til den fjerde Genève-konvensjonen, som omhandler beskyttelse av sivile i krigstid (HRW 2005, s. 1; Goulka et al. 2009, s. 5, 10–11).¹⁵

Koalisjonsstyrkene sørget for sikkerheten ved Camp Ashraf frem til 1. januar 2009, da irakiske myndigheter overtok ansvaret (Goulka et al. 2009, s. 5). Ansvarsoverføringen skapte bekymring. Det skyldtes den irakiske regjeringens nære forbindelser til Iran, og en utbredt holdning i Irak om at MKO hadde opptrådt som Saddams «private hær» i overgrep mot kurdere og shiamuslimer. De voldelige sammenstøtene som oppstod da irakiske sikkerhetsstyrker tok seg inn i

¹⁵ Dette var en omstridt avgjørelse, blant annet fordi MKO var på USAs terrorliste. Beslutningen skal ha gått imot anbefalingene til det amerikanske utenriksdepartementet, UNHCR og Det Internasjonale Røde Kors (Merat 2018; Masters 2014). Se Goulka et al. 2009 (s. 9–25) for en gjennomgang av prosessen som førte til at MKO fikk betegnelsen «protected persons».

leiren i juli 2009 og april 2011, viste at det var grunn til bekymring. I alt 49 MKO-medlemmer ble drept i forbindelse med disse hendelsene (Thomsen 2011; Shane 2012; Katzman 2018, s. 35; Goulka et al. 2009, s. 26).

Leirboerne blir flyttet til Camp Liberty (Hurriya) i 2012

Irakiske myndigheter hadde helt siden 2003 gitt klart uttrykk for at de ønsket å stenge Camp Ashraf og utvise MKO-medlemmene fra landet.¹⁶ Først i desember 2011 inngikk imidlertid regjeringen en avtale med FN om å flytte leirboerne til en militærleir nær Bagdad internasjonale flyplass – Camp Liberty (Hurriya). Oppholdet der skulle kun være midlertidig, i påvente av gjenbosetting i tredjeland eller retur til Iran. UNHCR gjennomførte intervjuer i den nye leiren for å kartlegge beskyttelsesbehov, og mange skal ha fått flyktningstatus (Katzman 2018, s. 35; Boer & Zieck 2014, s. 7; U.S. Department of State 2013; UNAMI 2013, s. 19).

MKO-leirene ble angrepet flere ganger med store tap i årene frem mot 2016, da de siste beboerne forlot Camp Liberty (Katzman 2018, s. 35; Boer & Zieck 2014, s. 7–8; Reuters 2016). Angrepene var angivelig utført av iranskstøttede shiamilitser i Irak, og det har blitt hevdet at irakiske myndigheter så gjennom fingrene med det (Spahiu 2018; U.S. Department of State 2013; Kingsley 2020).

2.7 Tilhold i Albania fra 2013

Amerikanske myndigheter forsøkte å få en rekke land til å gi tilflukt til MKO-medlemmene i Irak. Etter at organisasjonen ikke lenger var betegnet som en terroristgruppe, klarte USA å overbevise Albania om å ta imot de om lag 2700 gjenværende leirboerne.¹⁷ De ble brakt til Tirana mellom 2014 og 2016. Den albanske regjeringens motiver skal ha vært å komme i en gunstigere posisjon overfor USA (Merat 2018).

MKO har fått etablere en leir noen mil vest for hovedstaden Tirana. Leiren, som har fått navnet Ashraf 3, er et mer enn 30 hektar stort inngjerdet område (Engdal 2019a).

¹⁶ De stadig tettere båndene mellom shiamuslimske partier i Irak og det iranske regimet, skapte mistanke om at MKO-medlemmene kunne bli deportert til Iran da overgangsregjeringen skulle overta makten i juni 2004 (Goulka et al. 2009, s. 18).

¹⁷ UNHCR skal for øvrig også ha klart å gjenbosette MKO-medlemmer i andre tredjeland (U.S. Department of State 2013).

3 Organisasjon og medlemskap

3.1 Maryam Rajavi – synlig leder siden 2003

Både Massoud og Maryam Rajavi regnes som MKOs ledere. Massoud Rajavi har imidlertid ikke blitt observert siden starten på den USA-ledede invasjonen av Irak, og det er uvisst om han i det hele tatt lever. Hvor han befinner seg, og hva som har skjedd med ham, holdes hemmelig (Kingsley 2020). I Massouds fravær er det Maryam Rajavi som er den synlige lederen og gruppens ansikt utad. Fra organisasjonens hovedkvarter i Auvers-sur-Oise 30 km nordøst for Paris, leder hun også National Council of Resistance of Iran (NCRI) (Engdal 2019a; Goulka et al. 2009, s. 66).

Rajavi-ekteparet er kjent for å være karismatiske ledere. De portretteres som levende symboler på frihet, håp og velstand, og formidler en kraftfull ideologi basert på Massouds tolkning av islam og krigen mot islamsk fundamentalisme. Talene til Maryam blir beskrevet som overbevisende og kompromissløse – de får folk til å tro at MKOs vei er den eneste måten å redde Iran fra ytterligere ødeleggelse og undertrykkelse. Etter at Massoud forsvant fra offentligheten, skal hans rolle ha blitt enda mer symbolsk og mystisk (Bakke 2007, s. 50).

3.2 En organisasjon med flere navn og aliaser

NCRI går for å være MKOs politiske alias. Hovedforskjellen fremstår som strukturell: MKO kan ses på som «moderorganisasjonen», mens NCRI fronter ideologien og kampen gjennom politiske kanaler (Bakke 2007, s. 30).

Da NCRI ble dannet i 1981, var det en bred koalisjon av ulike iranske opposisjonsgrupper som oppholdt seg i eksil. Allerede etter et par år begynte imidlertid representasjonen å skalle av, angivelig på grunn av Massoud Rajavis autoritære lederstil og ensidige beslutning om å alliere seg med Irak (Rubin 2006; Singleton 2003, kap. 3; U.S. Department of State 1994).¹⁸

Per 2009 bestod NCRI-koalisjonen av enkeltindivider og fem organisasjoner, hvor MKO var den overlegent største og mektigste. NCRI har også hevdet å være representert av religiøse og etniske minoriteter som kurdere, baluchere, armenere, jøder og zoroastere (Bakke 2007, s. 24, 56; Clark 2007, s. 98; NCRI 2009).¹⁹ Landinfo har ikke nyere opplysninger om dette.

¹⁸ I 1983 trakk Abol-Hassan Banisadr seg, og i 1985 også Kurdish Democratic Party of Iran (KDP/PDKI) (Singleton 2003, kap. 3; Bakke 2007, s. 24).

¹⁹ I 2007 skrev Bakke (s. 56) at de andre fire organisasjonene var Association to defend Iran's Independence and Democracy, People's Fedayeen, Tohidi Merchant Guild og Committed Professors of Iran's Universities and Colleges.

NCRI betegner seg som et parlament i eksil, og er inndelt i 25 komiteer som opptrer som «skyggeministerier», herunder en utenrikskomité og en kvinnekomité. Organisasjonen har representasjonskontorer i en rekke land i Europa og i USA. Kontorene er i kontakt med nasjonale og lokale myndighetspersoner, parlamenter, frivillige organisasjoner og den iranske diasporaen i disse landene (NCRI u.å.b; NCRI 2009).

MKO har også vært kjent under andre navn – slik som Muslim Iranian Students' Society, stiftet i eksil i 1979, og National Liberation Army (NLA), den militære grenen som ble etablert i 1987 (Global Security u.å.). Betegnelsen «The Resistance» blir også brukt, med henvisning til bevegelsen som helhet og det iranske folket (Bakke 2007, s. 29; Kansari 2020).

I årene før MKO og NCRI ble fjernet fra USAs terrorliste, skjulte organisasjonen sine aktiviteter i landet under dekke av flere frontorganisasjoner (Clark 2007, s. 97; Goulka et al. 2009, s. 65, fotnote 30). MKO har fortsatt slike lobby- og frontgrupper, for eksempel Organization of Iranian American Communities (OIAC) og Iranian American Society of Texas (Harb 2019; Anderson & Sadjadpour 2018, s. 46). Flere veldedige stiftelser og innsamlingsaksjoner har også vist seg å være finansieringskilder for MKOs aktiviteter (Goulka et al. 2009, s. 59; Clark 2007, s. 101–102).

3.3 Organisasjonens karakter

MKO skal ha endret karakter fundamentalt etter den ideologiske revolusjonen på 1980-tallet (se kap. 2.4). Med den samme ledelsen i front, beskrives organisasjonen fortsatt med de kjennetegnene som gradvis ble innført for nærmere 40 år siden. Medlemmer som har hoppet av bevegelsen i nyere tid, forteller om en autoritær, kultlignende organisasjon, som kontrollerer sine medlemmer strengt (Engdal 2019a & b; Kingsley 2020; Merat 2018, Pressly & Kasapi 2019).

I en rapport fra 2009 basert på intervjuer i Camp Ashraf, konkluderte tenketanken RAND Corporations (Goulka et al. 2009, s. 3, 68–75) med at MKO hadde mange av de typiske egenskapene til en kult (se mer i kap. 3.3.1.). Likeledes har FN-operasjonen i Irak, UNAMI, og Human Rights Watch beskrevet undertrykkende forhold i MKOs leire i Irak:

- I rapporter fra 2013 (s. 20), 2011 (s. 55) og 2009 (s. 17) uttrykker UNAMI bekymring for menneskerettighetsbrudd begått av MKOs ledelse mot leirboerne. Rapportene viser til en hierarkisk og autoritær organisasjonsstruktur, kjennetegnet av en strengt regulert livsstil og kontroll av beboernes bevegelsesfrihet, oppførsel og sinn. Trusler og fysiske overgrep er også nevnt, i tillegg til en begrenset mulighet til å forlate organisasjonen.

- I en rapport fra 2005 viser Human Rights Watch (HRW, s. 2, 13) til overgrep mot leirboere som ytret uenighet, kritikk eller ønske om å forlate MKO – slik som forvaring, langvarig isolasjon og mishandling/tortur. Fengslinger på grunnlag av anklager om spionasje for den iranske regjeringen skal også ha forekommet. Rapporten lister i tillegg en rekke krav som ble stilt til medlemmenes selvoppofrelse (se kap. 3.3.1).²⁰

3.3.1 Krav til selvoppofrelse og underkastelse

I 2007 skrev Bakke (s. 30) at medlemmer må signere en kontrakt hvor de forplikter seg til å ofre alt i kampen for å beseire fienden. Det betyr ifølge Bakke at de må gjøre hva enn organisasjonen krever av dem, og arbeide der det er behov for dem. Landinfo har ikke nyere informasjon som bekrefter at det finnes en slik kontrakt, og vi vet heller ikke om medlemmer eventuelt beholder en kopi selv.

Her er en liste over medlemskrav ulike kilder rapporterer om:

- Persondyrkelse

Det blir hevdet at ideologien sentrerer rundt en persondyrkelse, hvor medlemmene må vise lederne uforbeholden hengivenhet og underkastelse, tilnærmet en form for religiøs dyrking. Den uformelle tittelen *Imam-e Hal* (den nåværende Imam) skal ha blitt brukt om Massoud Rajavi, og selve medlemskapsseremonien består angivelig i å avlegge en troskapsed til lederne på Koranen (Goulka et. al 2009, s. 69; Kingsley 2020; Paust 2010).

- Ideologisk indoktrinering

Indoktrineringen skjer angivelig gjennom en blanding av propaganda og frykttaktikk. Det vises til at medlemmene jevnlig må studere MKOs ideologi og se opptak av Massoud Rajavis taler og ulike gatedemonstrasjoner i Europa. Gjennom organisasjonens egne TV- og radiostasjoner, aviser og godkjente tekster kontrollerer MKO hva slags informasjon medlemmene får tilgang til (Engdal 2019a; Goulka et al. 2009, s. 70; Rubin 2003). RAND Corporations (Goulka et al. 2009, s. 70) bemerker at den isolerte tilværelsen det mulig å skape en følelse av frykt og paranoia for verden utenfor, særlig for det iranske regimet.

- Seksuell kontroll og emosjonell isolering

Noe av det medlemmer skal måtte gi avkall på, er familieliv og romantiske parforhold. Leirene er kjønnssegregert, og ektepar har angivelig måttet skille seg og leve fra hverandre i fullstendig sølibat. Noen kvinner skal også ha blitt

²⁰ MKO holdt dissidentene fengslet internt i leirene på 1990-tallet, men overlot senere mange av dem til irakiske myndigheter for «oppbevaring» i Abu Ghraib-fengselet (HRW 2005, s. 2, 18, 22, 24, 28).

tvangssterilisert (HRW 2005, s. 12–13; Pressly & Kasapi 2019; Merat 2018; Engdal 2019b).

Personlige vennskap skal også være sterkt frarådet. Medlemmenes kjærlighet skal i stedet kanaliseres mot MKOs ledere (Goulka et al. 2009, s. 68). For eksempel har det blitt hevdet at kvinnelige medlemmer ble presset til å ha seksuelle relasjoner med Massoud Rajavi (Hussain & Cole 2020b).

Det blir også hevdet at medlemmene ikke får ha kontakt med familie utenfor leiren, eller at kontakten er svært begrenset (Engdal 2019b; Pressly & Kasapi 2019; Kingsley 2020).

- Nedverdiggende tilståelser av uønskede tanker og følelser

For å kontrollere medlemmenes dedikasjon til bevegelsen, hevdes det at menn og kvinner må delta i rituelle selvransakelsesmøter. Her må de åpent tilstå og beklage urene tanker, personlige drømmer, illojale tendenser og karaktermangler.

Avhoppere har fortalt at de måtte skrive selvkritiske rapporter om alt fra seksuelle fantasier til sentimentale følelser, og at de måtte lese fra notatbøkene sine foran ledere og kamerater på daglige eller ukentlige møter (Pressly & Kasapi 2018; HRW 2005, s. 8–9; Kingsley 2020; Goulka et al. 2009, s. 72).

- Fysisk mishandling, frihetsberøvelse og liten mulighet til å melde seg ut

Tidligere medlemmer har fortalt at det ikke har vært åpning for å melde seg ut av organisasjonen. De som har bedt om å få forlate gruppen, skal ha blitt satt på isolat i lange perioder, og blitt utsatt for mental og/eller fysisk mishandling (HRW 2005, s. 14–17; Goulka et al. 2009, s. 74–75; UNAMI 2013, s. 20; Engdal 2019b).

Også annen illojal og uakseptert oppførsel skal ha blitt straffet – slik som å uttrykke eller oppmuntre til uenighet med MKOs strategi, lytte til utenlandske radiostasjoner, dele individuelle politiske synspunkter med andre medlemmer, eller ta private telefonsamtaler (Goulka et al. 2009, s. 74; HRW 2005, s. 16).

- Hardt arbeid og søvndeprivasjon

På Camp Ashraf skal beboerne ofte ha jobbet 16–17 timer i døgnet, med et begrenset antall timers søvn. Kontinuerlige konstruksjonsprosjekter ble iverksatt for å opprettholde en høy arbeidsintensitet, i tillegg til den militære treningen. (Goulka et al. 2009, s. 74). Det blir også antydnet at det er høye krav til arbeidsmoral i leiren i Albania (Engdal 2019a).

Vi har mindre informasjon om medlemmer som befinner seg utenfor leirene. I 2006 skrev imidlertid den amerikanske sikkerhetseksperten Michael Rubin at gruppen forbød sine medlemmer i Vesten å lese annet enn MKOs egne aviser og publikasjoner. Han viste også til at mange bodde i felles husholdninger og deltok i obligatoriske studiegrupper (Rubin 2006).

3.3.2 Martyrdøden har en sentral rolle

De mange medlemmene og sympatisørene som har mistet livet i kampen mot regimet, hedres som martyrer. MKO hevder selv det dreier seg om 120 000 personer (Mohades 2020; Ware 2017; Bakke 2007, s. 53). Massoud Rajavis første kone, Ashraf, er en av bevegelsens mest glorifiserte martyrer. Hun ble drept av iranske agenter i Iran i 1982 (Engdal 2019a).

Martyrtilbedelsen og graden av enkelte medlemmers hengivenhet til MKOs ledelse, ble synlig for verden i 2003, da fransk politi arresterte Maryam Rajavi i Paris.²¹ I protest satte ti MKO-medlemmer og sympatisører fyr på seg selv i forskjellige europeiske byer, og to av dem døde. Det ble også arrangert sultestreiker. Bilder av mennesker som hadde sydd sammen øynene og leppene ble publisert i vestlige medier (Bakke 2007, s. 53).

3.3.3 Rekruttering på falske premisser

Bevegelsen som klarte å mobilisere en halv million mennesker til masseprotest i juni 1981, har hatt et underskudd på frivillige rekrutter helt siden slutten av Iran-Irak-krigen. Dette skal ha ført til at MKO begynte å rekruttere nye medlemmer på uærlige premisser. Iranere ble angivelig lokket til Irak med falske løfter om eiendom, jobb, ekteskap og hjelp til å søke asyl i Vesten. Rekrutteringsagenter skal ha oppsøkt iranske dissidenter spesielt, men også ha henvendt til økonomiske migranter i land som Tyrkia og De Forente Arabiske Emirater. Andre rapporterte metoder var å smugle familiemedlemmer ut av Iran for å besøke slektninger i leirene, eller betale menneskesmuglere til å omdirigere personer som var på flukt, til Irak (Goulka et al., s. 38–39, 73; Rubin 2003).

Det har også blitt hevdet at unge mennesker i den iranske diasporaen i Nord-Amerika og Europa har blitt lokket til organisasjonen gjennom tilsynelatende uskyldige kulturelle begivenheter (Clark 2007, s. 100–101).

De fleste av de nye «rekruttene» skal ha blitt brakt ulovlig inn i Irak, hvor de måtte overlevere ID-dokumentene sine til MKO. På den måten ble de fanget i leiren (Goulka et al. 2009, s. 38–39, 73).

Kilder har dessuten opplyst at også Saddam Hussein var delaktig i å skaffe MKO nye medlemmer (Merat 2018; Goulka et al. 2009, s. 31). Han skal ha sendt iranske krigsfanger fra Iran-Irak-krigen til MKOs leire. Disse fangene skal ha blitt forespeilet at de etter hvert ville bli sendt hjem til Iran, men det skjedde ikke.

I juni 2004 anslo amerikanske militære styrker i Irak at 5 prosent av beboerne på Camp Ashraf hadde sluttet seg til MKO før revolusjonen, mens 25 prosent hadde

²¹ Maryam Rajavi ble arrestert sammen med 150 andre MKO-medlemmer i Paris, mistenkt for blant annet terrorfinansiering (Engdal 2019a).

latt seg verve under revolusjonen. Ytterligere 25 prosent ble antatt å være iranske krigsfanger, mens resterende 45 prosent skal ha ankommet leiren etter 1988 – muligens mot sin vilje (Goulka et al. 2009, s. 73–74).

En avhopper Dagens Næringsliv intervjuet i 2019 (Engdal 2019b), forteller at de som slutter seg til bevegelsen frivillig nå, er barn eller barnebarn av personer som allerede befinner seg i leiren i Albania.

3.3.4 MKO er i liten grad åpne om interne forhold i organisasjonen

Ifølge en reportasje i Al Jazeera (Regencia 2018) har ikke Maryam Rajavi villet svare på spørsmål om organisasjonens karakter. MKO vedgår at skilsmisse og sølibat praktiseres, men hevder at medlemmene frivillig og spontant har gått inn for det. Praksisen har tidligere blitt rettfærdiggjort med at det er nødvendig for å kunne utføre effektive militære operasjoner (Goulka et al. 2009, s. 76). Da journalisten Patrick Kingsley i New York Times fikk komme inn i leiren i Albania og intervjuet noen kvinner der i januar 2020, innrømmet de begrensninger i sine privatliv. De mente imidlertid at den typen disiplin var påkrevd når man kjempet mot «en så grusom motstander som Irans regjering» (Kingsley 2020).

MKO benekter også at de bruker indoktrineringsteknikker og begrenser medlemmers mulighet til å melde seg ut (Goulka et al. 2009, s. 76). Generelt avfeier organisasjonen påstander om sekterisme som iransk propaganda, og hevder avhoppere er rekruttert av iransk etterretning (Bakke 2007, s. 24; Engdal 2019b). En pressetalsmann for gruppen skrev dette i et debattinnlegg i Dagbladet i 2019 (Gobadi 2019):

Presteregimet, samt blidgjøringspolitikkenes mange entusiaster, prøver aktivt å demonisere MEK og fremstille oss som en kult og en sekterisk organisasjon for slik å avvise at det eksisterer et reelt demokratisk alternativ til det sittende presteregimet. [...] Et vanlig verktøy som mullahene benytter i demoniseringen av MEK, er å fremstille egne agenter som avhoppere fra MEK.

3.3.5 Hierarkisk og militaristisk struktur

Camp Ashraf og de omliggende leirene i Irak var militære baser, og MKOs militære gren NLA omfattet så godt som hele MKO-kontingenten i Irak (Goulka et al. 2009, s. 68). Tidligere medlem Anne Singleton (2003, kap. 8) har beskrevet en strengt hierarkisk struktur, der alle avgjørelser kom fra toppen. Ledere på mellomnivå, betegnet som *massuler* av Singleton, var rangert etter sin «ideologiske kompetanse», dvs. deres lydighet til Rajavi-ekteparet. Det fantes også et ledelsesråd (Leadership Council) som styrte MKO under Massouds veiledning, samt en etterretningsavdeling (Singleton 2003, kap. 1, 8; Engdal 2019b).

Vi har færre konkrete beskrivelser av hvordan organisasjonen er strukturert i dag. Ifølge avhoppere i Albania drives det ikke militær trening i leiren der (Engdal 2019a). Det blir antydnet at dette ble avsluttet da leiren kom under amerikansk beskyttelse fra 2003 (Goulka et al. 2009, s. 29, 74). Likevel brukes fortsatt militære betegnelser, som kommandant (Engdal 2019a). I hvilken grad MKO fortsatt har en militær gren, er derfor vanskelig å si. Det har imidlertid blitt påpekt at mange av medlemmene som er igjen i leiren i Albania, er eldre mennesker (Engdal 2019a).

3.3.6 Den feministiske profilen

MKO har gjort kvinners rettigheter til en hjørnestein i sin motstandskamp. De hevder å ha eliminert kjønnsdiskriminering i egne rekker, og ønsker med det å representere alt de mener regimet forakter, som dets antitese. Som leder for MKO og NCRI – òg muslim – symboliserer Maryam Rajavi kvinners frigjøring. I sine taler og artikler har hun et sterkt fokus på overgrep mot kvinner i Iran, og hun har i mange år beskyldt regimet for misogyni (Rajavi 2021; Regencia 2018; Harmon & Bowdish 2018, s. 166, 170; Bakke 2007, s. 34, 64, 68).

Kvinner utgjør også en stor andel av medlemskapet og øvrige deler av ledelsen. På Camp Ashraf var de både militære offiserer og tankkommandanter, og her skal også ledelsesrådet utelukkende ha bestått av kvinner (Harmon & Bowdish 2018, s. 167; Singleton 2003, kap. 1). Det har dessuten blitt anslått at halvparten av medlemmene på Camp Ashraf var kvinner (Rubin 2003). Likeledes har NCRI (2009) opplyst at de har like mange kvinnelige som mannlige medlemmer.

«Frigjøringen» synes dermed å bestå i at kvinner har like oppgaver som menn. Friheten til å velge dette fremfor et familieliv er imidlertid fratatt dem, ifølge organisasjonens kritikere (Singleton 2003, kap. 1).

4 Oppslutning

4.1 MKO er primært en eksilorganisasjon

MKO har en lang eksiltradisjon, og de aller fleste av organisasjonens medlemmer synes å oppholde seg utenfor Iran – enten i leiren i Albania, eller i andre europeiske land og i Nord-Amerika (Tabrizy 2018). MKOs og NCRIs lederskap er basert i Auvers-sur-Oise i Frankrike (DFAT 2020, s. 38; Harmon & Bowdish 2018, s. 165).

Organisasjonen har også mange støttespillere i utlandet, både blant den iranske diasporaen og blant politikere i Vesten. Det viser oppslutningen om stormøter og

demonstrasjoner som NCRI og MKO organiserer (se mer i kap. 6.1). NCRI hevder å ha samlet over 100 000 deltakere under den årlige konferansen utenfor Paris i 2018, mens andre kilder viser til at det var om lag 25 000 personer til stede (NCRI U.S. Representative Office 2020; RFE/RL 2018; Erlanger 2021).

Det er en generell oppfatning at MKO har ubetydelig tilstedeværelse i Iran utenfor fengslene, og liten eller ingen folkelig støtte (DFAT 2020, s. 39; ACCORD 2015, s. 33; Harb 2019). MKO har vært forbudt i Iran siden 1981, og regimet har lyktes i å isolere organisasjonen både geografisk og politisk. Beretninger om kultlignende aktiviteter og MKOs egne politiske og strategiske veivalg – slik som støtten til Irak under krigen på 1980-tallet – har bidratt til isoleringen (Bakke 2007, s. 1-2).

Norges tidligere ambassadør til Iran, Roald Næss, sier til Dagens Næringsliv (Engdal 2019a) at selv om mange iranere ønsker reformer og et annet styresett, ser de på et regimeskifte iscenesatt av blant annet MKO som et verre alternativ enn dagens regime. Dette fremgår også av flere kilder (Goulka et al. 2009, s. 77).

Det er imidlertid vanskelig å vurdere nøyaktig hvilken oppslutning organisasjonen kan ha i Iran i dag (Katzman 2020, s. 38). Under arbeidet med sin mastergrad, snakket Line Aarseth Bakke (2007, s. 9–10) med kilder i Iran i 2005 og 2006. Hun mente også at MKO hadde liten oppslutning i hjemlandet, men påpekte samtidig at gruppen var så kontroversiell og farlig å snakke om, at folk ville prøve å skjule en eventuell sympati.

MKO avviser at de har liten oppslutning i Iran

Organisasjonen mener tvert imot at de har bred støtte og dype røtter i den iranske befolkningen, og at de derfor er en naturlig og legitim representant for folket (Bakke 2007, s. 45; Berman 2019). Mer konkret hevder MKO at deres motstandsceller (*resistance units*) er i ferd med å øke aktiviteten inne i Iran (Lesani 2020). De opplyser at disse cellene er grupper av iranske aktivister som organiseres og ledes av deres nettverk i landet (Horri 2020). NCRI viser dessuten til at MKO har organisert såkalte folkeråd (*popular councils*) i byer over hele Iran. Mens medlemmer av motstandscellene tilhører den yngre generasjonen, representerer folkerådene alle aldre og sektorer av befolkningen, ifølge NCRI (2019).

I telefonsamtale med Landinfo i januar 2018, fortalte en talsperson for NCRI at nettverket i Iran fordeler seg på to nivåer: «One level is family of the martyrs, well known by society. The other level is younger people, not well known for the government». Han la også til at noen er medlemmer, mens andre er støttespillere, og at MKO har forbindelser til ulike deler av samfunnet – blant annet til arbeidere og studenter (telefonsamtale januar 2018).

Også iranske myndigheter synes å gå ut ifra at MKO har aktive medlemmer og støttespillere i Iran, om vi skal legge deres offentlige uttalelser til grunn (Iran HRM 2019) (se mer i kap. 6.4 og 7). Noen av bevegelsens støttespillere i USA mener også at myndighetenes oppmerksomhet mot organisasjonen er en indikasjon på dens betydning i Iran (Harb 2019).

4.2 Utvikling i medlemstallene

Akkurat hvor mange medlemmer MKO har i dag, har vi ikke estimerer på. I 2011 anslo U.S. Department of State medlemstallet til være mellom 5000 og 10 000, med store grupper i Paris og andre europeiske hovedsteder der organisasjonen har kontorer (gjengitt i Masters 2014). I leiren i Albania skal det nå være et sted mellom 2000 og 2500 medlemmer (Engdal 2019a; Kingsley 2020; Merat 2018). Antallet bosatt i leir, har gått gradvis ned i løpet av årene i eksil – noen har forlatt organisasjonen,²² andre har blitt drept under angrep i Irak eller i operasjoner mot det iranske regimet, og noen har blitt gjenbosatt som flyktninger i andre land enn Albania.

Hvor mange som bosatte seg på Camp Ashraf og i tilliggende leire i 1986, vet man ikke sikkert. Rundt 7000 MKO-medlemmer skal imidlertid ha deltatt i Operasjon Evig Lys i 1988, hvor bortimot 2000 mistet livet. Per mars 2005 ble det rapportert å være i overkant av 3500 personer på Camp Ashraf (HRW 2005, s. 1), mens Albania skal ha tatt imot 2700 medlemmer mellom 2014 og 2016 (Merat 2018).

NCRI (2009) har opplyst at de har 500 medlemmer. De er ikke nødvendigvis medlemmer av MKO (Bakke 2007, s. 30).

5 Politisk plattform og målsetting

MKO's hovedmål er å styrte regimet i Iran. Organisasjonens politiske front, NCRI, betegner seg som Irans «eksilregjering/-parlament», og presenterer en utførlig plan for å styre landet i en overgangsperiode på et halvt år etter at regimet er styrtet. Maryam Rajavi skal fungere som president i overgangsperioden før det arrangeres nyvalg (Berman 2019; Engdal 2019a; Harb 2019).

²² Selv om MKO tilsynelatende ikke tillater medlemmer å forlate bevegelsen, har en del likevel klart å hoppe av. I perioden da Camp Ashraf var under amerikansk beskyttelse, skal noen hundre medlemmer ha bedt koalisjonsstyrkene om hjelp til å forlate organisasjonen (Boer & Zieck 2014, s. 3; Goulka et al. 2009, s. xv, fotnote 6). Etter bosettingen i Albania har også flere titalls personer klart å forlate leiren. De fleste av disse oppholder seg i Tirana uten arbeidstillatelse og pass, og lever angivelig på almisser fra UNHCR. Noen skal ha klart å komme seg til EU-land eller USA ved hjelp av menneskesmuglere (Merat 2018; Pressly & Kasapi 2019; Engdal 2019a).

I 2001 ga MKO offisielt avkall på vold og fremstiller seg selv som en demokratisk og sekulær bevegelse som ønsker frie valg. Den politiske plattformen og målsettingen for et fremtidig Iran bygger på ti kjernekonsepter (NCRI u.å.a; Berman 2019):

- valg basert på allmenn stemmerett
- politisk pluralisme basert på fri forsamling, ytringsfrihet og respekt for individets friheter
- avskaffelse av dødsstraff
- skille mellom religion og stat, samt religionsfrihet
- likestilling mellom menn og kvinner
- modernisering av rettssystemet, avskaffelse av sharia-lovgivning og innføring av et bredt spekter av rettslige beskyttelsesmekanismer
- overholdelse av menneskerettighetserklæringen, med like rettigheter for alle etnisiteter/nasjonaliteter (herunder autonomi for iransk Kurdistan)
- beskyttelse/sikring av privat eiendom, investeringer og sysselsetting, og støtte for markedsøkonomi
- en utenrikspolitikk basert på prinsippet om «fredelig sameksistens» med andre land
- avvisning av kjernefysisk utvikling og masseødeleggesvåpen

Det islamske aspektet

Helt siden starten har MKO fremmet en sosialistisk tilnærming til islam. Det islamske konseptet *nezame tawhidi*, et guddommelig inspirert klasseløst samfunn der alle menn er like, og alle kvinner har rett til grunnleggende rettigheter, er fremtredende i ideologien (Clark 2007, s. 95; Bakke 2007, s. 60). Organisasjonen har sterkt fordømt fundamentalisme, og hevder den islamske republikkens tolkning av islam er «løgnaktig», mens deres egen er basert på den «sanne» islam. Den største forskjellen mellom disse tolkningene er vektleggingen av demokratiske friheter, ifølge MKO, som mener prinsippet om *velayat-e faqih* (prestestyret) er selve grunnlaget for undertrykkelse (*pillar of suppression*) (Bakke 2007, s. 32–33, 62).

Teori og praksis

Flere av idealene MKO forfekter utad står i kontrast til det som har kommet frem om organisasjonens indre struktur og behandling av medlemmer. På den bakgrunn setter MKOs kritikere spørsmåltegn ved gruppens faktiske motiver og engasjement for menneskerettigheter (Masters 2014).

Ideene ser heller ikke ut til å bringe NCRI/MKO nærmere andre opposisjonselementer i Iran. Ifølge en artikkel i The National Interest (Berman 2019) har disse andre fraksjonene dyp mistro til organisasjonen, og mener den

mangler folkelig støtte og forankring i landet. Planen om at Maryam Rajavi skal lede en seks måneders overgangsordning blir sett på som et forsøk på å ensidig installere seg i presteregimets sted (Berman 2019). Artikkelen nevner ikke bestemte opposisjonselementer, men representanter for Den grønne bevegelsen har tidligere gitt uttrykk for at de ikke vil ha noe med MKO å gjøre (Esfandiari 2011).

6 Strategi og aktiviteter

Mens målet om regimeskifte har stått fast siden MKO kom i konflikt med Khomeini tidlig på 1980-tallet, har strategien for å oppnå målet endret seg i takt med skiftende omstendigheter (Bakke 2007, s. 46).

De senere årene synes MKO å ha konsentrert innsatsen mot å påvirke den internasjonale opinionen ved å formidle dokumentasjon og propaganda om overgrep og hendelser i Iran (Harmon & Bowdish 2018, s. 165-167; Paust 2010). Propagandakrigen med det iranske regimet, som hadde pågått parallelt med den væpnede kampen i mange år, ble et hovedfokus tidlig på 2000-tallet. Bakkes (2007, s. 31, 74–75) analyse av denne strategien synes fortsatt å være dekkende: Ved å sette alt inn på å vanære og demonisere det iranske regimet, forsøker MKO å oppnå legitimitet for sitt hovedmål. Samtidig kan de fremstå som selve antitesen og det eneste alternativet til «the evil mullah regime».

PR-kampanjen er vidtfavnende og velorganisert. Ulike arrangementer, publikasjoner og MKO-medier omtales som organisasjonens viktigste strategiske våpen. Samtidig har sosiale media tilrettelagt for mer intensiv aktivitet (Hussein 2019; Harmon & Bowdish 2018, s. 167).

Parallelt opplyser MKO at de forsøker å stimulere til et folkelig opprør mot det islamske regimet i Iran. I 2010 uttalte lederen for NCRIs utenrikskomité, Mohammad Mohadessin, til Nettavisen (Paust 2010) at organisasjonen ikke hadde noen plan om væpnet revolusjon. Målet var i stedet å «mobilisere en nasjonal bevegelse for å øke antallet demonstrasjoner og skape mer opprør i de store, iranske byene». I intervju med National Geographic i 2017 gjentok Mohadessin at et regimeskifte er mulig uten militære virkemidler (Ware 2017).

Selv om den militære strategien er mindre synlig nå, hevdes det at MKO fortsatt ikke tror på et regimeskifte utelukkende basert på fredelige metoder (Berman 2019). Deres militære kapasitet synes imidlertid å være vesentlig svekket etter 2003 (Tabatabai 2018, som gjengitt i ACCORD 2018, s. 31).

6.1 Massemønstringer og lobbykampanjer mot Vesten

Etter å ha blitt betegnet som en terrororganisasjon, har MKO gjort en iherdig innsats for å endre verdenssamfunnets syn på dem (Goulka et al. 2009, s. 64–65). De har jobbet aktivt for å knytte forbindelser til vestlige politikere, og organiserer pressekonferanser, stormøter og demonstrasjoner i Nord-Amerika og Europa. Maryam Rajavi har i mange år vært vertskap for NCRI-konferanser i Washington DC, Paris, Brussel og andre steder. Den årlige Free Iran-konferansen i Villepinte utenfor Paris ble første gang arrangert i 2004, og trekker flere titalls tusen deltakere hvert år (NCRI U.S. Representative Office 2020).²³

Den offensive lobbykampanjen har gitt resultater. Ikke bare ble gruppen fjernet fra USAs, EUs og europeiske lands terrorlister, kampanjen har også sikret dem støtte fra amerikanske og europeiske topp-politikere. For USA sin del inkluderer det angivelig «representatives, senators, ex-generals, former ambassadors and current policymakers of all political stripes» (Harb 2019). USAs tidligere sikkerhetsrådgiver John Bolton og Donald Trumps advokat Rudi Giuliani er blant dem som har besøkt leiren i Albania, og holdt taler ved NCRIs stormøter utenfor Paris (Berman 2019; Engdal 2019a; Merat 2018).

Etter 2012 skal MKO ha utnyttet retten til å operere lovlig i USA – og en økende fiendtlighet overfor Iran i samfunnet – til å «gjøre kur på» amerikanske politikere og beslutningstagere (Harb 2019). Uttrykket «min fiendes fiende er min venn» brukes for å forstå støtten fra vestlige politikere. Det antydes at dette er den enkleste måten å irritere og presse Teheran på, og ikke nødvendigvis et uttrykk for en reell tro på at MKO er et alternativ til det islamske regimet (Merat 2018). Gruppen blir således en nyttig brikke i et geopolitisk spill.

NCRI skal dessuten betale sine æresgjester godt for å tale på stormøtene (Merat 2018; Engdal 2019a). Det har blitt hevdet at organisasjonen mottar økonomisk støtte fra Saudi-Arabia (Merat 2018). Pro-saudiske talere skal også ha deltatt på stormøtene, noen ganger til og med saudiske tjenestemenn – for eksempel prins Turki al-Faisal, som er tidligere etterretningssjef og diplomat (Merat 2018; Harb 2019).

I tillegg til stormøtene arrangerer NCRI/MKO ofte demonstrasjoner mot regimet i flere land, også i Skandinavia (Saadati 2020; Iran Freedom 2019). Oppfordringer om at Vesten må presse og isolere det iranske regimet gjennom sanksjoner, går igjen i demonstrasjonene (Harb 2019).

²³ Landinfo har ikke informasjon om hvem alle disse deltakerne er, og eventuelt hvilke organisasjoner de representerer. Tilsynelatende støtter de NCRIs målsetting om et regimeskifte i Iran.

6.2 Presenterer etterretning om regimets hensikter

MKO og NCRI blir også attraktive for politikere i vestlige land ved at de tilbyr etterretning om Irans indre arbeid og globale hensikter. Avsløringer og advarsler – overdrevne eller dekkende²⁴ – om det skjulte atomprogrammet, utvikling av ballistiske missiler, regimets støtte til islamsk-fundamentalistisk terrorisme, Revolusjonsgarders økonomiske imperium og etterretningens voksende cyberkapasitet er en del av informasjonskampanjen mot Vesten (ACCORD 2018, s. 31; Bakke 2007, s. 74; Berman 2019; Harmon & Bowdish 2018, s. 167; Taati 2021; Hakamian 2021).²⁵

I forkant av stormøtet i 2020, som foregikk digitalt på grunn av koronapandemien, skrev NCRI på sine nettsider (NCRI U.S. Representative Office 2020):

The Summit will highlight the terrorist activity of the regime, examine its push for nuclear outbreak and ballistic missiles, and review what strategy should be adopted going forward by the international community.

Det har tidligere blitt påpekt at hensikten med avsløringene er å fremstille Iran som Vestens ultimate trussel, og med det mobilisere det internasjonale samfunnet til å støtte og bidra til å velte regimet (Bakke 2007, s. 41–42, 74–75).

6.3 Digital «krigføring» og propaganda fra leiren i Albania

En avhopper fra nyere tid har fortalt at leiren i Albania fungerer som en «trollfabrikk». Her skal om lag 1000 medlemmer i en «politisk avdeling» ha som hovedoppgave å spre tweets og innlegg på sosiale medier via falske kontoer. Avhopperen hevder MKO opererer 6–7000 slike kontoer. På disse sidene blir angivelig Maryam Rajavi promotert som Irans neste president, kritiske artikler om MKO fordømt som regimetroe utspill, og støtteerklæringer fra betalte lobbyister retwitret. Medlemmer i avdelingen skal også ha skapt en falsk journalistprofil, som har publisert regimekritiske artikler i høyreorienterte publikasjoner og nettsteder, blant annet i USA (Engdal 2019a & b; Merat 2018; Kingsley 2020; Hussain 2019).

6.4 Aktiviteter i Iran i nyere tid

Som det fremgår av kapittel 2, gjennomførte MKO flere væpnede angrep og attentater i Iran frem til begynnelsen av 2000-tallet. Iranske myndigheter mener MKO står bak drapene på minst 12 000 iranere (Irans FN-ambassadør 2020). De

²⁴ Noen kilder omtaler etterretningen som unøyaktig og bevisst overdreven (ACCORD 2018, s. 31; Bakke 2007, s. 74), andre som verdifull og presis (Berman 2019).

²⁵ Det har blitt stilt spørsmål ved hvem som egentlig innhenter etterretningen MKO formidler. For eksempel hevder eksperter på israelsk etterretning at det var Mossad som overleverte opplysningene om urananrikningsanlegget i Natanz og et anlegg for produksjon av tungtvann i Arak til MKO i 2002 (Merat 2018; ACCORD 2018, s. 31; Iran Watch 2020).

siste 20 årene har det derimot vært få rapporteringer om MKO-angrep i Iran (Global Security u.å.).

Et unntak er påstander om at gruppen var involvert i attentater på fem iranske atomforskere i perioden 2007–2012, og at de var finansiert, trent og bevæpnet av israelsk etterretning (Merat 2018; Cockburn 2013). Drapet på atomfysikeren Mohsen Fakhrizadeh i november 2020 har likeledes blitt knyttet til Israel, og representanter for iranske myndigheter tilskriver også MKO en rolle: «Certainly, *Monafeqin*²⁶ have played a role and certainly, the Zionist regime and Mossad are the criminal mastermind of this incident» (Fars News Agency 2020).

Det spekuleres også i hvorvidt MKO var involvert i sabotasjeangrep mot et iransk atomanlegg i juli 2020 (Sofuoglu 2020). Andre meldinger om arrestasjoner etter påstander om planlagt sabotasje finnes også, men de spesifiserer ikke hva som var målet for sabotasjen (se IRNA 2018; Teheran Times 2020).

Opplysninger fra 2013–2015 som nettmagasinet The Intercept (Hussain & Cole 2020a) har fått tilgang til, nevner konkrete aktiviteter i Iran som iranske myndigheter skal være bekymret for. For eksempel hvordan MKO skal ha prøvd å rekruttere støttespillere via internett. Myndighetene skal ha ergret seg over forsøk på å oppfordre iranere til solidaritetshandlinger, slik som å skrive slagord og graffiti på veggene, og å lage videoer til spredning på sosiale medier.

Videre gir The Intercepts opplysninger innblikk i MKOs metoder for innsamling av informasjon fra «vanlige innbyggere». Formålet skal angivelig ha vært å skildre en dyster økonomisk situasjon i landet. Helt konkret skal folk ha blitt oppringt av MKO-tilknyttede personer som utgir seg for å være journalister med spørsmål om for eksempel økte matvarepriser (Hussain & Cole 2020a). Det har også blitt vist til at MKO sannsynligvis driver etterretning og rekognosering i Iran med støtte fra enkelte Gulfstater (ACCORD 2015, s. 33).

Det er ellers lite uavhengig informasjon om MKOs aktiviteter og tilstedeværelse i Iran i dag. De som hevder at gruppen har en betydningsfull rolle, er i hovedsak det iranske regimet og MKO selv, som begge har sine motiver for å fremstille virkeligheten slik.

6.4.1 Påstander om at MKO har hatt en viktig rolle i protestbølger

Myndighetene har beskyldt MKO og «krefter i utlandet» for å stå bak flere store demonstrasjonsbølger i Iran de senere årene, både den som fant sted etter presidentvalget i 2009, og opptøyene i 2017/2018 og november 2019 (Paust 2020; DW 2018; Berman 2019; Amnesty International 2020, s. 62–63):

²⁶ Dette er betegnelsen iranske myndigheter bruker om MKO. *Monafeqin* betyr hykler.

- I januar 2018 uttalte for eksempel øverste leder Ali Khamenei at MKO utgjorde «den tredje siden i et triangel som hadde skapt opptøyene og planlagt dem måneder i forkant» (Horri 2020). En representant for NCRI mente de to andre sidene det ble siktet til, var USA og et rikt Gulfland (telefonsamtale januar 2018).
- Under protestene i november 2019 kom Khamenei med tilsvarende beskyldninger mot både rojalister, MKO og andre lands regjeringer. På statlige media ble det hevdet bevist at arresterte personer hadde tilknytning til MKO, og at de hadde «tilstått» å ha blitt rekruttert og betalt for å sette fyr på offentlige bygninger (Amnesty International 2020, s. 62–63).

Det er vanskelig å vurdere hva myndighetene faktisk tror, og hva som bare er retorikk. Uttalelser som gjengitt ovenfor, kan for eksempel ha som formål å legitimere vold og frihetsberøvelse. Amnesty International (2020, s. 62) påpeker at myndighetene forsøker å undergrave demonstranternes reelle grunnlag for misnøye ved å knytte all opposisjon til ytre fiender på denne måten. Stein Tønnesson i PRIO har påpekt (gjengitt i Paust 2010) at strategien brukes for å brennemerke den hjemlige opposisjonen og dermed svekke den. Uttalelsene kan imidlertid også forstås som uttrykk for en nervøsitet for MKOs støtte og organiseringsevne i Iran (Katzman 2020, s. 38).

MKO selv tar også deler av æren for i protestbølgene i Iran. I 2018 fortalte en talsperson for NCRI til Landinfo at deres nettverk i Iran var involvert i opptøyene i 2017/2018, og at de hadde hjulpet demonstrantene (telefonsamtale januar 2018). Under organisasjonens markeringer i vestlige land etter protestene i november 2019, ble det også vist til at motstandsceller inne i Iran hadde spilt en viktig rolle (Iran Freedom 2019). MKO hevder dessuten at demonstrasjonene i desember 2017 og november 2019 «viste at det iranske samfunnet står sammen med MKOs motstandsceller» (Horri 2020).

Ifølge NCRI (2019) er motstandscellene og folkerådene aktive i byer over hele Iran, hvor de informerer og hjelper det iranske folket slik at de kan «stå imot regimet». Motstandscellene utfører angivelig ulike aktiviteter – slik som å

- tenne på store reklametavler av Khamenei og Rouhani i Teheran og andre byer
- ødelegge regimesymboler ved Bassijs og Revolusjonsgardens sentre
- skrive slagord mot regimet på veggene
- distribuere informasjonsbrosjyrer
- organisere og mobilisere daglige, små protester og streiker
- drapere broer i Teheran med store bannere av Maryam Rajavi (NCRI 2019; Pashm-Foroush 2019; talsmann for NCRI, telefonsamtale januar 2018).

MKO's nettsider (Pashm-Foroush 2019) viser for øvrig fotoreportasjer av hvordan bannere, bilder og sitater av Massoud og Maryam Rajavi har blitt hengt opp i flere byer i Iran.

7 Reaksjoner mot påstått MKO-tilknytning i Iran

Flere av personene som har blitt arrestert etter protestbølgene de senere årene, har blitt anklaget for å ha en tilknytning til MKO. Hvorvidt de faktisk har hatt det, er det vanskelig å få klarhet i. I noen tilfeller hevder myndighetene at de arresterte har tilstått et samarbeid med MKO, men flere kilder påpeker rent generelt at den typen tilståelser ofte er fremkommet under tortur (Amnesty International 2020, s. 53–55, 62–63; UN Special Rapporteur 2021, s. 3). Arrestasjoner og anklager om MKO-tilknytning forekommer også uten at det er direkte knyttet til opptøyer i landet.

Slik sakene fremstår i kildematerialet, ser det ikke ut til at myndighetene trekker et klart skille mellom sympati for og faktisk medlemskap i MKO. Alle former for påstått tilknytning til organisasjonen synes å bli møtt med kraftige reaksjoner.

De tre unge studentene som er dømt til døden for å ha deltatt i protestene i november 2019, Amir-Hossein Moradi, Saeed Tanjidi og Mohammad Rajabi, beskyldes samtidig for å være tilknyttet MKO, noe alle tre har nektet for (Radio Farda 2020b; DIS 2020, s. 26). En talsmann for Justisdepartementet uttalte at mennene var voldelige «ringleaders» som hadde satt fyr på flere bygninger, og filmet handlingene på mobiltelefonene sine (DW 2020). Alle tre ble til dømt til døden for *moharabeh* (se forklaring neste side) og for å ha deltatt i «vandalism and arson with the intent to confront and engage in war with the Islamic Republic of Iran» (CHRI 2020; HRANA 2020; FIDH 2020, s. 36).

Noen rapporteringer gir mer konkret beskrivelse av den påståtte MKO-tilknytningen: Våren 2019 kunngjorde Etterretningsdepartementet at de hadde arrestert 116 medlemmer av MKOs motstandsceller det siste året. I tillegg skal 110 personer ha blitt «håndtert» (*dealt with*) i provinsen Vest-Aserbajdsjan for å ha «kommunisert med» MKO; 60 av dem ble angivelig arrestert, mens de 50 andre fikk en muntlig advarsel (Iran HRM 2019).²⁷ Landinfo har ikke ytterligere opplysninger om disse sakene.

²⁷ I samme nyhetsartikkel fremkommer det at NCRI mente det reelle antallet arrestasjoner var høyere, fordi det ikke inkluderte tall fra andre rettshåndheverende organer (Iran HRM 2019). Landinfo gjør oppmerksom på at Iran HRM er tilknyttet NCRI.

7.1 Hva blir antatte sympatisører tiltalt for?

Personer som anklages for forbindelser til eller sympatier med MKO, kan bli tiltalt etter ulike bestemmelser i straffeloven. I en del saker er personene tiltalt for fiendskap mot Gud – *moharebeh*. Straffelovens artikkel 279 definerer *moharabeh* slik «[...] taking up arms against life, assets or honor of the people or with the intent to intimidate them in a way that causes insecurity [...]». Dette er en av de mest brukte tiltalene mot politiske og militante aktivister, og artikkel 282 i straffeloven foreskriver dødsstraff for forbrytelsen (FIDH 2020, s. 9, 13–14).

Dommene mot de tre studentene (nevnt på forrige side) som deltok i protestene i 2019, er et nylig eksempel på *moharabeh*-tiltaler. Et eldre eksempel er saken mot Ali Saremi, som ble henrettet i desember 2010, 63 år gammel. Saremi skal ha blitt arrestert og langvarig fengslet flere ganger siden 1983, sist gang i 2007 da han deltok i en seremoni som markerte massakren på politiske fanger i 1988 (BBC News 2010; NCRI 2010). Samme dag som han ble henrettet, opplyste NCRI (2010) at Saremi var medlem av organisasjonen. Han skal også selv ha innrømmet å ha «sympatisert med MKOs ideologiske aspirasjoner» (HRW 2012).

Grunnlaget for en anklage om *moharebeh* og MKO-tilknytning kan for øvrig fremstå som svært tynn. Amnesty rapporterte om et slikt tilfelle i 2014 (gjengitt i ACCORD 2015, s. 35). Etter å ha sittet fengslet i elleve år ble Arzhang Davoodi, forfatter og dikter, dømt til døden på grunn av en ny tiltale om fiendskap mot gud og påstått medlemskap i og støtte til MKO. Det antas at han ble tiltalt fordi han insisterte på å kalle MKO ved sitt offisielle navn, Mojahedin, snarere enn med betegnelsen iranske myndigheter bruker, *monafeghin* (hyklere).

Se flere eksempler på *moharabeh*-dommer i kapittel 7.2.1 nedenfor.

Andre tiltaler som går igjen i saker om MKO-tilknytning, er «gathering and colluding to commit crimes against national security» og «spreading propaganda against the regime» (Abdorrahman Boroumand Center for Human Rights in Iran u.å.). Dette er bestemmelser som omhandler nasjonal sikkerhet.

7.2 Reaksjoner mot familiemedlemmer

7.2.1 Saker der kontakt med familiemedlemmer i MKO er en faktor

Flere rapporterte saker gjelder personer som er i slekt med MKO-medlemmer. I en del tilfeller ser det ut til at arrestasjoner er utløst av konkret kontakt med medlemmer i utlandet. En talsperson for NCRI har bekreftet overfor Landinfo at denne typen kontakt med familie har ført til at folk har blitt arrestert (telefonsamtale januar 2018).

Videre har en familietilknytning til MKO-medlemmer trolig virket som et skjerpene forhold når personer har blitt arrestert av andre årsaker, for eksempel for deltagelse i demonstrasjoner. Det har tidligere blitt påpekt at dette er et mønster; altså at myndighetene forsøker å knytte arresterte demonstranter til MKO, og at sakene dermed har fått en mer alvorlig karakter (Diplomatkilde 2010). Det er imidlertid ikke alltid klart hvorvidt en person er arrestert og eventuelt dømt utelukkende på bakgrunn av familietilknytning til et MKO-medlem, eller om det er mistanke om egen politisk aktivitet i tillegg.

Her er noen konkrete saker som illustrerer disse aspektene:

- I mai 2020 ble de to studentene Amir-Hussein Moradi og Ali Younesi arrestert og anklaget for forbindelser til MKO. Younesis foreldre, som fremdeles er bosatt i Iran, skal tidligere ha vært medlemmer av MKO. En talsperson for justisvesenet hevdet de to studentene hadde etablert kontakt med MKO og fått opplæring i hvordan de skulle utføre terrorhandlinger i landet. Begge nekter for det (Radio Farda 2020d; RFE/RL 2020).
- Jafar Kazemi og Mohammad Ali Haj-Aghai ble henrettet i januar 2011 for påstått medlemskap i MKO. De hadde også deltatt i demonstrasjonene i 2009. Bevisene mot dem var at de skal ha sendt bilder av protestene til kontakter i utlandet, og besøkt familiemedlemmer i Camp Ashraf (HRW 2012; CHRI 2012).
- Maryam Akbari-Monfared ble arrestert da hun deltok i demonstrasjonene i 2009. Hun ble dømt til 15 års fengsel for *moharebeh*, «gathering and colluding against national security» og «propagating against the regime through working with the Mujahedin-e Khalq». Bakgrunnen for den strenge dommen var telefonsamtaler hun hadde hatt med familiemedlemmer i MKO, og at hun hadde besøkt dem i Irak (CHRI 2019a; CHRI 2016, s. 15; HRANA 2018).

I noen av sakene er det et tilleggsaspekt at de dømte har vært fengslet for MKO-sympati på 1980-tallet, da organisasjonen hadde en helt annet aktivitet og tilstedeværelse i Iran:

- I april 2019 startet Fatimeh Ziaii Azad soning av en dom på 1,5 års fengsel for støtte til MKO. Hun skal også ha vært fengslet på 1980-tallet og i 2009, den siste gangen angivelig fordi hun hadde besøkt sine to døtre i en av MKOs leire i Irak (Women's Committee of Iran NCRI 2019).
- Familien Daneshpour (far Mohsen, hans kone, sønn og svigerdatter) og deres venn Hadi Ghaemi ble arrestert i forbindelse med en demonstrasjon i desember i 2009. Alle ble dømt til døden for *mohabereh*, men de to kvinnes og Ghaemis dødsdommer ble senere omgjort til 10 og 15 års fengsel. Årsaken til tiltalen var angivelig at de hadde besøkt familiemedlemmer i Camp Ashraf, og hatt kontakt med dem under demonstrasjonen i 2009. Hadi Ghaemi og Mohsen Daneshpour skal også ha blitt arrestert i 1981 mistenkt for å samarbeide med

MKO, og Mohsens to brødre ble henrettet på 1980-tallet (HRANA 2017; CHRI 2018).

7.2.2 Aksjoner mot minneseremonier for falne MKO-medlemmer

MKO-kilder har rapportert at slektninger av MKO-medlemmer som ble drept på 1980-tallet, ofte har blitt trakassert av myndighetene for å holde minneseremonier. Det skal være en tradisjon at disse markeringene holdes på årets lengste natt, 21. desember. En slik markering i Teheran ble angivelig raidet av etterretnings-tjenesten i 2015. Mobiltelefoner og ID-kort skal ha blitt konfiskert og tre personer arrestert (Iran Probe 2016).

I januar 2013 ble Hassan Sadeghi og hans kone Fatemeh Mosanna arrestert etter å ha organisert en minneseremoni for Gholamhossein Sadeghi, Hassans far og høytstående medlem av MKO. Ekteparet soner nå en fengselsstraff på 15 år for dette. De var også begge fengslet for MKO-tilknytning på 1980-tallet (CHRI 2019b).

Etter massehenrettelsene i 1988 (se kap. 2.4) forsøkte iranske myndigheter å fortie hendelsen. Selv om de berørte familiene etter hvert ble informert, fikk de ikke lov til vise sin sorg i det offentlige rom. Mange familier måtte skrive under på at de ikke ville holde noen form for offentlig sørgeseremoni eller minnemarkering. Slektninger skal til tider ha fått holde markeringer uten at myndighetene aktivt har grepet inn for å stanse dem. I andre perioder har etterretning og politi avbrutt markeringer med bruk av vold og også foretatt arrestasjoner (se mer i Landinfo 2013, s. 4–7).

7.2.3 Andre reaksjoner mot familiemedlemmer

Talspersonen for NCRI opplyste i 2018 at det også forekommer andre typer reaksjoner mot familiemedlemmer, slik som oppsigelse fra statlige stillinger, og konfiskering av eiendom. Etter at talspersonens egen far døde, hadde Revolusjongarden oppsøkt moren og søsteren og bedt dem om å flytte eller betale halvparten av husets verdi til myndighetene. En venn av faren med forbindelser til øverste leder, hadde imidlertid sørget for at de fikk bo der til moren døde (telefonsamtale januar 2018).

I mars 2019 meldte CHRI at sønnen til Hassan Sadeghi og Fatemeh Mosanna (nevnt over) hadde fått beskjed om at familiens hjem og butikk ville bli konfiskert av myndighetene. Disse eiendommene hadde familien arvet av Hassans far Gholamhossein Sadeghi, som altså var medlem av MKO. Iransk lovgivning tillater staten, under bestemte betingelser, å konfiskere eiendommer til iranere i eksil med påviste bånd til regimefiendtlige grupper (CHRI 2019b).

8 **Iranske aksjoner mot MKO utenfor Iran**

Iranske myndigheter betegner MKO som en terrororganisasjon, og beskylder til stadighet gruppen for å forsøke å destabilisere og undergrave staten i samarbeid med fremmede makter. Det blir for eksempel hevdet at de ser på organisasjonen som en proxy-gruppe for Saudi-Arabia og Israel (Harb 2019). Forsøk på å avsløre iranske statshemmeligheter bidrar til at MKO anses som en vedvarende trussel, selv om evnen til å utføre terroraksjoner på iransk jord tilsynelatende har blitt svekket etter 2003 (ACCORD 2018, s. 31).

I henhold til Jane's Sentinels sikkerhetsvurdering for Iran fra august 2015 (gjengitt i UK Home Office 2015, s. 26) har Etterretningsdepartementet et særskilt fokus på MKO og NCRI. Opplysningene fra 2013–2015 som The Intercept (Hussain & Cole 2020a) viser til, bekrefter at myndighetene følger nøye med på MKOs aktiviteter i eksil. Informasjonen avslører angivelig en «nøktern vurdering» av eksilgruppens aktiviteter over hele verden. Konkrete bekymringer som nevnes, er nettspredningen av videoer fra en fengselsseremoni i 2014 til minne om en MKO-sympatisør som ble henrettet i 2010. Likeledes organisasjonens forsøk på å knytte nettverk med eliter og tjenestemenn i andre land (Hussain & Cole 2020a).

Attentatforsøk, drap, ulike former for spionasje samt forsøk på å rekruttere avhoppere som informanter (Engdal 2019b), er blant aksjonene og metodene det rapporteres om. Her gjengir vi noen mediaomtalte saker:

- I oktober 2018 anklaget fransk politi Iran for attentatplaner mot NCRI-konferansen utenfor Paris i juli samme år. Den iranske diplomaten Assadollah Assadi, stasjonert i Østerrike, ble beskyldt for å planlegge bombingene og levere eksplosiver til et iransk par bosatt i Brussel. Det iranske paret ble stoppet av belgisk politi på vei til konferansen, mens Assadi ble arrestert i Tyskland dagen etter og utlevert til Belgia i oktober 2018. Her ble han stilt for retten sammen med tre andre medtiltalte i november 2020, og dømt til 20 års fengsel i februar 2021. De tre andre fikk straffer på mellom 15 og 18 års fengsel, og ble også fratatt sine belgiske statsborgerskap. Dette er første gang et EU-land har dømt en iransk diplomat for terrorplaner siden revolusjonen i 1979 (Erlanger 2021; Biesemans 2020; Engdal 2019 a; Radio Farda 2020a; RFE/RL 2018).
- I mars 2018 forhindret angivelig albansk politi et angrep på en religiøs sufiseremoni i Tirana, hvor medlemmer av MKO skulle være til stede. Albansk politi opplyste at den iranske al-Quds-styrken sto bak, og indikerte at det kunne være snakk om flere planlagte angrep (RFE/RL 2019; AP 2019). To iranske diplomater (inkludert ambassadøren) ble utvist fra Albania høsten 2018. En anonym kilde som The Independent (Daragi 2018) refererer til, hevder dette skjedde som følge av denne saken, noe iranske myndigheter avviser.

Ifølge Reuters (2020) ble to nye iranske diplomater utvist fra Albania i 2020 på grunn av «activity incompatible with their diplomatic status». Det er uvisst om dette er knyttet til operasjoner mot MKO.

- To iranske borgere bosatt i USA ble i 2018 anklaget for å ha spionert for iranske myndigheter, blant annet mot amerikanske medlemmer av MKO. De to skal ha deltatt på massemøter og konferanser arrangert av MKO i New York og Washington D.C., hvor de fotograferte deltakere og ledere. Mange av bildene som senere ble konfiskert, hadde håndskrevne kommentarer som identifiserte personene og deres posisjon i organisasjonen. Begge de tiltalte ble funnet skyldige og dømt til 38 og 30 måneders fengsel i januar 2020 (U.S. Department of Justice 2018; U.S. Department of Justice 2020).
- I 2016 meldte Deutsche Welle (Winter 2016) at to iranske borgere var tiltalt for å ha drevet spionasje mot MKO og NCRI i Tyskland og andre EU-land på oppdrag fra iransk etterretning. De tiltalte skal ha vært tidligere medlemmer av MKO.
- I desember 2015 ble Ali Motamed, alias Mohammad Reza Kolahi Samadi, likvidert i Almere i Nederland. Han var beskyldt av iranske myndigheter for å være hovedansvarlig for MKOs terroraksjon som drepte rundt 70 partifolk i Teheran i 1981. Nederlandske myndigheter mistenkte Iran for å stå bak drapet (Schenkkan & Linzer 2021, s. 36; NL Times 2019).

Den digitale overvåkingen blir stadig mer avansert:

- I september 2020 rapporterte New York Times (Bergman & Fassihi 2020) at iranske hackere – sannsynligvis tilknyttet iranske myndigheter – har benyttet overvåkingsverktøy som kan overliste krypterte meldingssystemer. Denne typen verktøy har ikke Iran tidligere vært kjent for å ha. MKO og en gruppe ved navn Association of Families of Camp Ashraf and Liberty Residents, stiftet i Albania, er nevnt blant ofrene for operasjonen. Artikkelen gir en svært detaljert beskrivelse av hackerens infiltrasjonsteknikker, som blant annet gjorde det mulig å ta i bruk ofrenes Telegram-kontoer.²⁸
- Konkrete nettangrep mot grupper tilknyttet MKO, er nevnt i en rapport fra Carnegie Endowment for International Peace (Anderson & Sadjadpour 2018, s. 46–67). Angrep mot Iranian American Society of Texas og Simay Azadi Television,²⁹ skal blant annet ha gitt tilgang til private diskusjons- og planleggingsgrupper for MKO-samlinger på Facebook og Telegram-kanaler. Disse operasjonene utgjør også en type kontrapionasje, ifølge rapporten, gitt

²⁸ Artikkelen bygger på rapporter fra Checkpoint Software Technologies og Miaan Group, som avisen har fått tilgang til før publisering.

²⁹ Simay Azadi Television er et London-basert TV-selskap drevet av MKO.

MKOs avsløringer om atomprogrammet, som angivelig ble gjennomført av et nettverk av samarbeidspartnere i Iran.

Skriftlige kilder

- Abdorraahman Boroumand Center for Human Rights in Iran (u.å.). *#Set them free*. Washington D.C.: Abdorraahman Boroumand Center for Human Rights in Iran. Tilgjengelig fra <https://www.iranrights.org/projects/setthemfree> [lastet ned 22. mars 2021]
- ACCORD, dvs. Austrian Centre for Country of Origin & Asylum Research and Documentation (2018, juli). *Iran: COI Compilation*. Wien: ACCORD. Tilgjengelig fra Refworld <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5b7d13234&skip=0&query=pmoi%20member> [lastet ned 6. januar 2021]
- ACCORD (2015, juli). *Iran: Political Opposition Groups, Security Forces, Selected Human Rights Issues, Rule of Law. COI Compilation*. Wien: ACCORD. Tilgjengelig fra Ecolnet https://www.ecoi.net/en/file/local/1138103/4543_1436510544_accord-iran-coi-compilation-july-2015.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- Amnesty International (2020, 2. september). *Trampling Humanity. Mass Arrests, Disappearances and Torture Since Iran's November 2019 Protests*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE1328912020ENGLISH.PDF> [lastet ned 22. mars 2021]
- Anderson, C. & Sadjadpour, K. (2018, 4. januar). *Iran's Cyber Threat: Espionage, Sabotage, and Revenge*. Washington D.C.: Carnegie Endowment for International Peace. Tilgjengelig fra https://carnegieendowment.org/files/Iran_Cyber_Final_Full_v2.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- AP, dvs. Associated Press (2019, 23. oktober). Albania Says It's Discovered an Iranian Paramilitary Network. *AP*. Tilgjengelig fra <https://apnews.com/article/e785b07e18fb4648bf6a540b9ea6c1fe> [lastet ned 29. januar 2021]
- Bakke, L. A. (2007). *The Iranian Mojahedin's Struggle for Legitimacy*. Oslo: The Department of Culture Studies and Oriental Languages, University of Oslo. Tilgjengelig fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/24364/ombatt04.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [lastet ned 22. mars 2021]
- BBC News (2020, 28. desember). Iran hangs man convicted of spying for Israel's Mossad. *BBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-12084885> [lastet ned 22. mars 2021]
- Bergman, R. & Fassihi, F. (2020, 18. september). Iranian Hackers Found Way Into Encrypted Apps, Researchers Say. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2020/09/18/world/middleeast/iran-hacking-encryption.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Berman, I. (2019, 4. juli). Making Sense of The MeK. *The National Interest*. Tilgjengelig fra <https://nationalinterest.org/blog/middle-east-watch/making-sense-mek-65496> [lastet ned 22. mars 2021]
- Biesemans, B. (2020, 27. november). In European First, Iranian Envoy Faces Trial over Foiled Bomb Plot. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/uk-iran-plot-trial-idUSKBN2870CC> [lastet ned 29. januar 2021]

- Boer, T. D. & Zieck, M. (2014). From internment to resettlement of refugees: on US obligations towards MeK defectors in Iraq. *Melbourne journal of international law* 15(1). Tilgjengelig fra https://law.unimelb.edu.au/data/assets/pdf_file/0009/1694034/DeBoerZieck-Depaginated2.pdf [lastet ned 17. desember 2021]
- CHRI, dvs. Center for Human Rights in Iran (2020, 13. juli). *Death Sentences for Three Protestors Confirmed by Supreme Court in Iran*. New Haven: CHRI. Tilgjengelig fra <https://www.iranhumanrights.org/2020/07/death-sentences-for-three-protestors-confirmed-by-supreme-court-in-iran/> [lastet ned 22. mars 2021]
- CHRI (2019a, 24. oktober). *Another Mother Denied Visits With Children Under Evin Prison's New Director*. New Haven: CHRI. Tilgjengelig fra <https://www.iranhumanrights.org/2019/10/another-mother-denied-visits-with-children-under-evin-prisons-new-director/> [lastet ned 22. mars 2021]
- CHRI (2019b, 21. mars). *Political Prisoner's Family Faces Homelessness in Iran Due to State Confiscation of Properties*. New Haven: CHRI. Tilgjengelig fra <https://iranhumanrights.org/2019/03/political-prisoners-family-faces-homelessness-in-iran-due-to-state-confiscation-of-properties/> [lastet ned 22. mars 2021]
- CHRI (2018, 10. mars). *Father and Son Political Prisoners Kept on Death Row in Iran For Eight Years Despite Deteriorating Health*. New Haven: CHRI. Tilgjengelig fra <https://www.iranhumanrights.org/2018/03/father-and-son-political-prisoners-kept-on-death-row-in-iran-for-eight-years-despite-deteriorating-health/> [lastet ned 22. mars 2021]
- CHRI (2016, 10. juni). *Inside the Women's Ward Mistreatment of Women Political Prisoners at Iran's Evin Prison*. New York: CHRI. Tilgjengelig fra <https://iranhumanrights.org/2016/06/inside-the-women-ward-report/> [lastet ned 5. januar 2021]
- CHRI (2012, 24. januar). *Two Post-Election Protestors Hanged*. New Haven: CHRI. Tilgjengelig fra <https://iranhumanrights.org/2011/01/two-protestors-hanged/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Clark, M. E. (2007). An Analysis of the Role of the Iranian Diaspora in the Financial Support System of the Mujahedin-e Khalq. I Costigan, S. S. & Gold, D (red), *Terrornomics*. New York: Routledge.
- Cockburn, P. (2013, 5. oktober). Just who has been killing Iran's nuclear scientists? *The Independent*. Tilgjengelig fra <https://www.independent.co.uk/voices/comment/just-who-has-been-killing-iran-s-nuclear-scientists-8861232.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- CORI, dvs. Country of Origin Research and Information (2009, 21. september). *Information on the People's Mujahedin of Iran (PMOI) including on the three main military operations of National Liberation Army of Iran (NLA), the PMOI military wing, in 1987-1988 during the Iraq-Iran war. The military operations are called: "the Sun", "40 Lanterns/Stars" and "Eternal Light". Information about the military confrontation in 1991 between the Iranian forces and NLA at the Iraq-Iran borders in Khaniqin and Jalawla (Ex-PMOI members call it Marwarid (Pearl) operation)*. London: CORI. Tilgjengelig fra Refworld <https://www.refworld.org/docid/4ac9c2c52.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- DIS, dvs. Danish Immigration Service (2020). *Iran: November 2019 Protests*. København: DIS. Tilgjengelig fra Ecolnet https://www.ecoi.net/en/file/local/2033026/COI_brief_report_iran_nov_2019_protest_july_2020.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- Daraghi, B. (2018, 20. desember). Iranian Diplomats Expelled from Albania Plotted Against Dissidents, Source Says. *The Independent*. Tilgjengelig fra <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/iran-albania-diplomats-dissidents-mek-terrorism-trump-bolton-irgc-a8692876.html> [lastet ned 26. januar 2021]

- DFAT, dvs. Department of Foreign Affairs and Trade, Australia (2020, 14. april). *DFAT Country Information Report Iran*. Canberra: DFAT. Tilgjengelig fra <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/country-information-report-iran.pdf> [lastet ned 7. januar 2021]
- DW, dvs. Deutsche Welle (2020, 15. juli). Iran death penalty verdict for young protesters sparks social media outrage. *DW*. Tilgjengelig fra <https://www.dw.com/en/iran-protests-death-penalty/a-54186926> [lastet ned 22. mars 2021]
- DW (2018, januar). Iranian leader Khamenei blames 'enemies' for protests. *DW*. Tilgjengelig fra <https://www.dw.com/en/iranian-leader-khamenei-blames-enemies-for-protests/a-42006123> [lastet ned 22. mars 2021]
- Dyke, D. (2020, 26. juni). *In the Name of Security Human rights violations under Iran's national security laws*. London: Ceasefire Centre for Civilian Rights and Minority Rights Group International. Tilgjengelig fra https://minorityrights.org/wp-content/uploads/2020/06/In-the-Name-of-Security_Iran_EN_June20.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- Efsandiari, G. (2011, 9. august). Iranian Activists Warn That MKO Delisting Would Send Negative Signal To Iranians. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra https://www.rferl.org/a/iranian_activists_warn_that_mko_listing_would_send_negative_signal_to_iranians/24291688.html [lastet ned 22. mars 2021]
- Engdal, E. (2019a, 14. juni). Folkets Mujahedin får støtte fra norske politikere. Kritikerne kaller gruppen en hjernevasket kult. *Dagens Næringsliv*. Tilgjengelig fra <https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/langlesing/iran/folkets-mujahedin/folkets-mujahedin-far-stotte-fra-norske-politikere-kritikerne-kaller-gruppen-en-hjernevasket-kult/2-1-614255> [lastet ned 22. mars 2021, betalingsmur]
- Engdal, E. (2019b, 14. juni). Avhopper fra tidligere terroristgruppe: - De ødela mitt liv. *Dagens Næringsliv*. Tilgjengelig fra <https://www.dn.no/magasinet/politikk/folkets-mujahedin/iran/mek/avhopper-fra-tidligere-terroristgruppe-de-odela-mitt-liv/2-1-614924> [lastet ned 22. mars 2021, betalingsmur]
- Erlanger, S. (2021, 4. februar). Iranian Diplomat Is Convicted in Plot to Bomb Opposition Rally in France. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2021/02/04/world/europe/iranian-diplomat-convicted-bomb-plot.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Farhang, M. (1990, mars/april). Abrahamian, Radical Islam: The Iranian Mojahedin. *Middle East Report*, 163. Tilgjengelig fra <https://merip.org/1990/03/abrahamian-radical-islam-the-iranian-mojahedin/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Fars News Agency (2020, 3. desember). Azerbaijan, Sri Lanka Deplore Assassination of Iranian N. Scientist. *Fars News Agency*. Tilgjengelig fra <https://www.farsnews.ir/en/news/13990913000300/Azerbaijan-Sri-Lanka-Deplre-Assassinain-f-Iranian-N-Scienis> [lastet ned 22. mars 2021]
- FIDH, dvs. International Federation for Human Rights in Iran (2020, 8. oktober). *No one is spared. The widespread use of the death penalty in Iran*. Paris: FIDH. Tilgjengelig fra <https://www.fidh.org/IMG/pdf/iranpdm758ang-2.pdf> [lastet ned 22. mars 2021]
- Global Security. *Mujahedin-e Khalq Organization (MEK or MKO)* (sist oppdatert 20. oktober 2018). Tilgjengelig fra <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/mek.htm> [lastet ned 22. mars 2021]
- Gobadi, S. (2019, 20. august). Står stødig i sin motstand mot presteregimet. *Dagbladet*. Tilgjengelig fra <https://www.dagbladet.no/kultur/star-stodig-i-sin-motstand-mot-presteregimet/71503868> [lastet ned 22. mars 2021]

- Goulka, J., Hansell, L., Wilke, E. & Larson, J. (2009). *The Mujahedin-e Khalq in Iraq. A Policy Conundrum*. Santa Monica, Arlington & Pittsburgh: RAND Corporation. Tilgjengelig fra <https://www.rand.org/pubs/monographs/MG871.html> [lastet ned 14. desember 2020]
- Hakamian, M. (2021, 25. januar). *State-Run Media Warns of Iran's Regime Main Opposition Group, the MEK*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/news/nuclear/state-run-media-warns-of-irans-regime-main-opposition-group-the-mek/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Harb, A. (2019, 17. juli). How Iranian MEK went from US terror list to halls of Congress. *Middle East Eye*. Tilgjengelig fra <https://www.middleeasteye.net/big-story/Iranian-MEK-US-terror-list-halls-congress-PMOI-Iran> [lastet ned 22. mars 2021]
- Harmon, C. C. & Bowdish, R. G. (2018). Advertising: The People's Mujahideen e Khalq. I, Harmon, C. C. & Bowdish, R. G. (red): *The Terrorist Argument: Modern Advocacy and Propaganda*, s. 165-177. Washington D.C.: Brookings Institution.
- Horri, M. (2020, 25. august). *MEK Resistance Units: A viable force for regime change in Iran*. [s.l.]: PMOI. Tilgjengelig fra <https://english.mojahedin.org/i/who-are-mek-resistance-units-iran-opposition> [lastet ned 22. mars 2021]
- HRANA, dvs. Human Rights Activists News Agency (2020, 22. februar). Three arrestees of November protests were sentenced to death. *HRANA*. Tilgjengelig fra <https://www.en-hrana.org/three-arrestees-of-november-protests-were-sentenced-to-death> [lastet ned 22. mars 2021]
- HRANA (2018, 24. oktober). Open Letter: Atena Daemi Lauds the Emotional Labor of Iranian Mothers. *HRANA*. Tilgjengelig fra <https://www.en-hrana.org/tag/maryam-akbari-monfared> [lastet ned 22. mars 2021]
- HRANA (2017, 3. september). Daneshpour Family: 7 Years of Imprisonment on Death Row. *HRANA*. Tilgjengelig fra <https://www.en-hrana.org/daneshpour-family-7-years-imprisonment-death-row?hilit=%27PMOI%27> [lastet ned 22. mars 2021]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2012). *World Report 2012: Iran. Events of 2011*. New York: Human Rights Watch. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2012/country-chapters/iran> [lastet ned 5. januar 2021]
- HRW (2005). *Noe Exit. Human Rights Abuses Inside the MKO Camps*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/legacy/background/mena/iran0505/iran0505.pdf> [lastet ned 22. mars 2021]
- Hussain, M. & Cole, M. (2020a, 22. mars). "A Black and Shameful Record". *The Intercept*. Tilgjengelig fra <https://theintercept.com/2020/03/22/mek-iran-spy-cables/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Hussain, M. & Cole, M. (2020b, 22. mars). Defectors Tell of Torture and Forced Sterilization in Militant Iranian Cult. *The Intercept*. Tilgjengelig fra <https://theintercept.com/2020/03/22/mek-mojahedin-e-khalq-iran/> [lastet ned 7. januar 2021]
- Hussain, M. (2019, 9. juni). An Iranian activist wrote dozens of articles for right-wing outlets. But is he a real person? *The Intercept*. Tilgjengelig fra <https://theintercept.com/2019/06/09/heshmat-alavi-fake-iran-mek/> [lastet ned 22. mars 2021]

- [Irans FN-ambassadør] (2020, 8. oktober). *Statement by H.E. Mr. Majid Takht Ravanchi Ambassador and Permanent Representative of the Islamic Republic of Iran to the United Nations Before The Sixth Committee of the 75th Session of the United Nations General Assembly On "Measures to eliminate international terrorism" (Agenda item 114)*. New York: United Nations. Tilgjengelig fra https://www.un.org/en/ga/sixth/75/pdfs/statements/int_terrorism/03mtg_iran.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- Iran Freedom (2019, 14. desember). Iranian opposition supporters (NCRI) rally in Norway. *Iran Freedom*. Tilgjengelig fra <https://iranfreedom.org/en/2019/12/16/iranian-opposition-supporters-ncri-rally-in-norway/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Iran HRM, dvs. Iran Human Rights Monitor (2019, 24. april). Iranian Intelligence claims arrest of 110 PMOI/MEK supporters. *Iran HRM*. Tilgjengelig fra <https://iran-hrm.com/index.php/2019/04/24/110-people-prosecuted-for-communicating-iranian-opposition-group-pmoi-mek/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Iran Probe (2016, januar). Iran-PMOI/MEK: Family members arrested, harassed in Iran. *Iran Probe*. Tilgjengelig fra <https://iranprobe.com/iran-pmoi-mek-family-members-arrested-harassed-in-iran/> [lastet ned 22. mars 2021]
- IRNA, dvs. Islamic Republic News Agency (2018, 6. mai). MKO member arrested in eastern Iran. *IRNA*. Tilgjengelig fra <https://en.irna.ir/news/82906339/MKO-member-arrested-in-eastern-Iran> [lastet ned 22. mars 2021]
- Iran Watch (2002, 14. august). Remarks by Alireza Jafarzadeh on New Information on Top Secret Projects of the Iranian Regime's Nuclear Program. *Iran Watch*. Tilgjengelig fra <https://www.iranwatch.org/library/ncri-new-information-top-secret-nuclear-projects-8-14-02> [lastet ned 22. mars 2021]
- Kansari, M. S. (2020, 20. oktober). *Iran: With Broad Support in European Parliament, the Iranian Resistance Demands Change*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/news/iran-resistance/iran-with-broad-support-in-european-parliament-the-iranian-resistance-demands-change/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Katzman, K. (2020, 9. desember). *Iran: Internal Politics and U.S. Policy and Options*. Washington D.C.: Congressional Research Service. Tilgjengelig fra <https://fas.org/sgp/crs/mideast/RL32048.pdf> [lastet ned 22. mars 2021]
- Katzman, K. (2018, 8. januar). *Iran: Politics, Human Rights, and U.S. Policy*. Washington D.C.: Congressional Research Service. Tilgjengelig fra Refworld <https://www.refworld.org/docid/5a5f83524.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Keshavarzian, A. (2005). Masoud. *Middle East Report*. 237. Tilgjengelig fra <https://merip.org/2005/12/masoud/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Kingsley, P. (2020, 16. februar). Highly Secretive Iranian Rebels Are Holed Up in Albania. They Gave Us a Tour. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2020/02/16/world/europe/iran-mek-albania.html?auth=login-google> [lastet ned 7. januar 2021]
- Landinfo (2020, 2. april). *PDKI – Democratic Party of Iranian Kurdistan*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Iran-temanotat-PDKI-02042020.pdf> [lastet ned 22. mars 2021]
- Landinfo (2013, 23. september). *Mødrene fra Khavaran*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Iran-Respons-M%C3%B8drene-fra-Khavaran-23092013.pdf> [lastet ned 22. mars 2021]

- Lesani, Y. (2020, 8. mai). *Despite immense repression MEK Iran expands activities*. [s.l.]: MEK-Iran. Tilgjengelig fra <https://mek-iran.com/tag/resistance-units/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Masters, J. (2014, 28. juli). *Mujahadeen-e-Khalq (MEK)*. Washington D.C.: Council on Foreign Relations. Tilgjengelig fra <https://www.cfr.org/background/mujahadeen-e-khalq-mek> [lastet ned 22. mars 2021]
- McGreal, C. (2012, 21. september). Iranian exiles, DC lobbyists and the campaign to delist the MEK. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2012/sep/21/iranian-exiles-lobbyists-delist-mek> [lastet ned 22. mars 2021]
- Mohades, E. (2020a, 15. juni). *June 20: The Day Of Martyrs and Political Prisoners in Iran*. [s.l.]: MEK Iran. Tilgjengelig fra <https://mek-iran.com/2020/06/15/june-20-the-day-of-martyrs-and-political-prisoners-in-iran/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Merat, A. (2018, november). Terrorists, cultists – or champions of Iranian democracy? The wild story of the MEK. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/news/2018/nov/09/mek-iran-revolution-regime-trump-rajavi> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI, dvs. National Council of Resistance Iran (2019, 24. september). *National Council of Resistance of Iran – The Viable Democratic Alternative*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/about-ncri/alternative/> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI (2010, 28. desember). *Political prisoner Ali Sarami hanged after 24 years incarceration*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/ncri-statements/statement-ashraf-liberty/political-prisoner-ali-sarami-hanged-after-24-years-incarceration/> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI (2009, 16. februar). *About the National Council of Resistance of Iran*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/about-ncri/introduction-to-the-national-council-of-resistance-of-iran/> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI (u.å.a). *Maryam Rajavi's Ten Point Plan for Future Iran*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/maryam-rajavis-ten-point-plan-for-future-iran/> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI (u.å.b). *Our Structure*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/our-structure/> [lastet ned 22. mars 2021]
- NCRI U.S. Representative Office (2020). *'Free Iran' 2020: A Bold Global Summit*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncrius.org/free-iran-2020-a-bold-global-summit.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- NL Times. (2019, 8. januar). Iran responsible for two assassinations in Netherlands, security service says. *NL Times*. Tilgjengelig fra <https://nltimes.nl/2019/01/08/iran-responsible-two-assassinations-netherlands-security-service-says> [lastet ned 22. mars 2021]
- Pashm-Foroush, S. (2019, 15. november). *Iran: Numerous cities witness MEK network activity*. [s.l.]: People's Mojahedin Organization of Iran. Tilgjengelig fra <https://english.mojahedin.org/i/iranian-regime-opposition-pmoi-resistance-units-20191115> [lastet ned 22. mars 2021]
- Paust, T. (2010, 6. januar). 91 norske stortingspolitikere støtter den terrorregistrerte gruppen, men PRIO-forsker ville ha holdt seg på avstand. *Nettavisen*. Tilgjengelig fra <https://www.nettavisen.no/nyheter/la-meg-si-noe-til-mine-kjare-venner-i-norge/s/12-95-2793920> [lastet ned 22. mars 2021]

- Pressly, L.& Kasapi, A. (2019, 11. november). The Iranian opposition fighters who mustn't think about sex. *BBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/stories-50339928> [lastet ned 17. desember 2020]
- Rajavi, M. (2020, 8. mars). *Message to the Virtual Conference in the UK on International Women's Day*. [s.l.]: Maryam Rajavi. Tilgjengelig fra <https://www.maryam-rajavi.com/en/message-virtual-conference-uk-international-women-day/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Regencia, T. (2018, 29. mars). MEK's violent past looms over US lobby for regime change in Iran. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2018/3/29/meks-violent-past-looms-over-us-lobby-for-regime-change-in-iran> [lastet ned 22. mars 2021]
- Reuters (2020, 15. januar). Albania, host of Iranian Dissident Camp, Expels Two Iranian Diplomats. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-albania-iran-expulsion-idUSKBN1ZE27X> [lastet ned 29. januar 2021]
- RFE/RL (2020, 6. mai). Detained Iranian Student Accused Of Ties To MKO; Family Calls Charges 'Ridiculous'. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/detained-iranian-student-accused-of-ties-to-mko-family-calls-charges-ridiculous-/30597451.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- RFE/RL (2019, 23. oktober). Albanian Police Say Iranian 'Terrorist' Plot Foiled. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/iranian-terrorist-plot-foiled-albanian-police/30232875.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- RFE/RL (2018, 10. oktober). Iranian Diplomat Extradited To Belgium To Face Charges In Bomb-Plot Case. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/iranian-diplomat-extradited-belgium-face-charges-paris-bomb-plot-case/29535227.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Radio Farda (2020a, 16. juli). Belgium To Try Iranian Diplomat Accused Of Planned Terrorist Attack In France. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://en.radiofarda.com/a/belgium-to-try-iranian-diplomat-accused-of-terrorist-attack-in-france-/30731830.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Radio Farda (2020b, 24. juni). Iran Supreme Court Upholds Death Sentence For Three Young Protesters. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://en.radiofarda.com/a/iran-supreme-court-upholds-death-sentence-for-three-young-protesters/30687890.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Radio Farda (2020c, 26. mai). Iran Spokesman Rejects State Department Allegations Of Extraterritorial Terrorism. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://en.radiofarda.com/a/iran-spokesman-refutes-state-department-allegations-of-extraterritorial-terrorism/30634892.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Radio Farda (2020d, 5. mai). Iran Judiciary Accuses Detained Students Of Terrorist Affiliations. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://en.radiofarda.com/a/iran-judiciary-accuses-detained-students-of-terrorist-affiliations/30593802.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Reuters (2016, 9. september). Iranian opposition group in Iraq resettled to Albania. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-iran-idUSKCN11F2DB> [lastet ned 22. mars 2021]
- Rubin, E. (2003, 13. juli). The Cult of Rajavi. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2003/07/13/magazine/the-cult-of-rajavi.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Rubin, M. (2006, 13. januar). Monsters of the Left: The Mujahedin al-Khalq. *The Middle East Forum*. Tilgjengelig fra <https://www.meforum.org/888/monsters-of-the-left-the-mujahedin-al-khalq> [lastet ned 22. mars 2021]

- Saadati, S. (2020, februar). *Iranians across the globe voice support for protests inside the country*. [s.l.]: People's Mojahedin Organization of Iran Tilgjengelig fra <https://english.mojahedin.org/i/iranian-regime-pmoi-mek-protests-uprising-20200204> [lastet ned 22. mars 2021]
- Schenckan, N. & Linzer, I. (2021, 21. januar). *Out of Sight Not Out of Reach. The Global Scale and Scope of Transnational Repression*. Washington D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/Complete_FH_TransnationalRepressionReport2021_rev020221.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- Singleton, A. (2003, 30. april). *Saddam's Private Army. How Rajaiv changed Iran's Mojahedin from armed revolutionaries to an armed cult*. Leeds: Iran-Interlink. Tilgjengelig fra <https://iran-interlink.org/wordpress/saddams-private-army-author-a-singleton/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Shane, S. (2012, 21. september). Irian Dissidents Convince U.S. to Drop Terror Label. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2012/09/22/world/middleeast/iranian-opposition-group-mek-wins-removal-from-us-terrorist-list.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- Spahiu, E. (2018, 12. oktober). MEK in Albania - Potential Implications and Security Concerns for Albania. *Terrorism Monitor Volume, 16*(19). Tilgjengelig fra <https://jamestown.org/program/mek-in-albania-potential-implications-and-security-concerns-for-albania/> [lastet ned 8. januar 2021]
- Sofuoglu, M. (2020, 3. juli). Israel faces tough questions over mysterious explosions in Iran. *Trtworld*. Tilgjengelig fra <https://www.trtworld.com/magazine/israel-faces-tough-questions-over-mysterious-explosions-in-iran-37841> [lastet ned 22. mars 2021]
- SNL, dvs. Store Norske Leksikon. *Muhammad Mosaddeq* (sist endret 20. februar 2020). Oslo: SNL. Tilgjengelig fra https://snl.no/Muhammad_Mosaddeq [lastet ned 22. mars 2021]
- Taati, H. (2021, 16. mars). *Online Briefing – Iran Regime's Ballistic Missile Program Threats – Necessary Response by the International Community*. Paris: NCRI. Tilgjengelig fra <https://www.ncr-iran.org/en/news/online-briefing-iran-regimes-ballistic-missile-program-threats-necessary-response-by-the-international-community/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Tabrizy, N. (2018, 7. mai). M.E.K.: The Group John Bolton Wants to Rule Iran. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2018/05/07/world/middleeast/john-bolton-regime-change-iran.html?action=click&module=RelatedLinks&pgtype=Article> [lastet ned 22. mars 2021]
- Teheran Times (2020, 17. juli). IRGC Captures MKO Terrorists in South Iran. *Teheran Times*. Tilgjengelig fra <https://www.tehrantimes.com/news/450118/IRGC-captured-MKO-terrorists-in-Fars-province> [lastet ned 22. mars 2021]
- Thomson, G. (2011, 7. desember). G.O.P. Lawmakers Want Iranian Group Off Terrorism List. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2011/12/08/world/middleeast/republicans-want-iranian-group-mek-off-terror-list.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- UNAMI, dvs. United Nations Assistance Mission for Iraq (2013, august). *Report on Human Rights in Iraq: January - June 2013*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra [https://www.uniraq.org/images/humanrights/HRO_Human%20Rights%20Report%20January%20-%20June%202013_FINAL_ENG_15Dec2013%20\(2\).pdf](https://www.uniraq.org/images/humanrights/HRO_Human%20Rights%20Report%20January%20-%20June%202013_FINAL_ENG_15Dec2013%20(2).pdf)
- UNAMI (2011, januar). *2010 Report on Human Rights in Iraq*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra Ecolnet https://www.ecoi.net/en/file/local/1285357/1226_1313060722_unami-hr-report-1aug11-en.pdf [lastet ned 22. mars 2021]

- UNAMI (2009, juli). *Human Rights Report 1 January – 30 June 2009*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra Ecol.net https://www.ecoi.net/en/file/local/1265759/470_1264433028_unami-human-rights-report15-january-june-2009-en.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- UN Special Rapporteur (2021, januar). *Situation of human rights in the Islamic Republic of Iran Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran, Javād Rehmān*. New York: UN Human Rights Council. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/en/file/local/2045194/A_HRC_46_50_E.pdf [lastet ned 22. mars 2021]
- U.S. Department of Justice (2020, 15. januar). *Two Individuals Sentenced in Connection with Work on Behalf of Iran*. Washington D.C.: U.S. Department of Justice. Tilgjengelig fra <https://www.justice.gov/opa/pr/two-individuals-sentenced-connection-work-behalf-iran> [lastet ned 26. januar 2021]
- U.S. Department of Justice (2018, 20. august). *Two Individuals Charged for Acting as Illegal Agents of the Government of Iran*. Washington D.C.: U.S. Department of Justice. Tilgjengelig fra <https://www.justice.gov/opa/pr/two-individuals-charged-acting-illegal-agents-government-iran> [lastet ned 26. januar 2021]
- U.S. Department of State (2003, 15. august). *Designation of National Council of Resistance and National Council of Resistance of Iran under Executive Order 13224*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://2001-2009.state.gov/r/pa/prs/ps/2003/23311.htm> [lastet ned 6. januar 2021]
- U.S. Department of State (2006, 28. april). *Country Reports on Terrorism 2005. Iran*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra Refworld <https://www.refworld.org/docid/468108452.html> [lastet ned 22. mars 2021]
- U.S. Department of State (1994, 28. oktober). *1994 US State Department Report on the People's Mojahedin of Iran*. Washington DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra http://iran.org/news/1994_10-State-Dept-MEK-report.htm [lastet ned 22. mars 2021]
- Ware, M. (2017, 6. februar). *Sitting Down with the MEK | Uncensored with Michael Ware*. *National Geographic*. Tilgjengelig via YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=w9YFo2w4Ngg> [lastet ned 22. mars 2021]
- Women's Committee of Iran NCRI (2019, 12. april). *Fatemeh Ziaei Azad incarcerated in Women's Ward of Evin Prison*. Paris: Women's Committee of Iran NCRI. Tilgjengelig fra <https://women.ncr-iran.org/2019/04/12/fatemeh-ziaee-azad-incarcerated-at-evin-prison-womens-ward/> [lastet ned 22. mars 2021]
- Wikipedia (a). *People's Mujahedin of Iran* (sist oppdatert 9. mars 2021). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/People%27s_Mujahedin_of_Iran [lastet ned 22. mars 2021]
- Wikipedia (b). *Peykar* (sist oppdatert 31. januar 2021). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Peykar#cite_note-Palgrave_Macmillan-3 [lastet ned 22. mars 2021]
- Winter, C. (2016, 8. april). *Germany Charges Two for Spying on Iran's MEK on Behalf of Iranian Intelligence*. *DW*. Tilgjengelig fra <https://www.dw.com/en/germany-charges-two-for-spying-on-irans-mek-on-behalf-of-iranian-intelligence/a-19175147> [lastet ned 25. januar 2021]

Muntlige kilder

Diplomatkilde. E-post 10. februar 2010.

Representant for NCRI. Telefonsamtale 31. januar 2018.